

ÅRSREDOVISNING
2009

Årsstämma

Årsstämma äger rum onsdagen den 28 april 2010 kl 17.00 i Lidbeckska Huset, Hamngatan 1, Lidköping.

Anmälan Aktieägare som önskar delta i årsstämman skall anmäla sig till bolaget under adress: Elos AB, Nya Stadens Torg 10, 531 31 Lidköping, per telefon 0510 48 43 60, per telefax 0510 680 04 eller via e-post info@elos.se senast torsdagen den 22 april 2010.

Vem har rätt att delta i stämman? Rätt att delta i Elos årsstämma har den aktieägare som dels är registrerad i den utskrift av aktieboken som görs torsdagen den 22 april 2010, dels anmäler sin avsikt att delta i stämman senast kl 12.00 torsdagen den 22 april 2010.

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier, måste tillfälligt omregistrera aktierna i eget namn hos Euroclear Sweden AB för att äga rätt att delta i stämman. Aktieägaren måste underrätta förvaltaren härom i god tid före den 22 april 2010.

Utdelning Styrelsen föreslår årsstämman att ingen utdelning lämnas (1:50).

Ekonomisk information

Elos avser att lämna följande ekonomiska information för verksamhetsåret 2010:

Delårsrapport jan-mars	28 april	2010
Delårsrapport jan-juni	19 augusti	2010
Delårsrapport jan-sept	27 oktober	2010
Bokslutskommuniké	februari	2011
Årsredovisning	mars/april	2011

Elos ekonomiska information finns tillgänglig på www.elos.se

Innehåll

Koncernen i sammandrag	1
VDs kommentar	2
Elosaktien	4
Eloskoncernen	6
Affärsområde Medicinteknik	7
Affärsområde Precisionsteknik	11
Ansvarsfullt företagande (CSR)	14
Förvaltningsberättelse	16
Koncernens resultaträkning	21
Koncernens balansräkning	22
Koncernens kassaflödesanalys	24
Rapport över förändring i eget kapital	25
Moderbolagets resultaträkning	26
Moderbolagets balansräkning	26
Moderbolagets kassaflödesanalys	28
Bokslutskommentarer och noter	29
Revisionsberättelse	41
Bolagsstyrningsrapport	43
Styrelse och revisor	46
Ledande befattningshavare	47
Flerårsöversikt, definitioner	48
Adresser	49

Koncernen i sammandrag

Marknadsförutsättningarna under 2009 har, för koncernen totalt, varit starkt varierande mellan de olika marknadssegmenten. Marknadsläget har präglats av osäkerhet kring efterfrågeläget, vilket gjort att kunder senarelagt beställningar och minskat orderstorlekar.

Nettoomsättningen minskade med cirka 17 procent* och uppgick till 422 mkr (499). Orderingången minskade med cirka 15 procent* och uppgick till 431 mkr (507). Under fjärde kvartalet har orderingången förbättrats, jämfört med tidigare kvartal under året.

Etablering pågår av en verksamhet inom medicinteknik i Kina. Avtal med Novo Nordisk säkerställer beläggningen initialt t o m 2012.

Rörelseresultatet uppgick till 9,6 mkr (50,3). Resultatförsämringen är hänförlig till den lägre volymen samt kostnader för kapacitetsanpassningar. Sammantaget har under året åtgärder genomförts vilka medför en kostnadsminskning motsvarande cirka 30 mkr i årstakt.

Stabilt kassaflöde. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 43,5 mkr (69,7).

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 0,5 mkr (37,0).

Resultat efter skatt uppgick till 1,6 mkr (27,9) vilket motsvarar 0:26 kr (4:62) per aktie.

Styrelsen föreslår att ingen (1:50) utdelning lämnas.

* Justerat för årets valutakursförändringar.

Nyckeltal		2009	2008	2007	2006 ¹	2006 ²	2005 ²	2005
Nettoomsättning	Mkr	422,0	499,4	432,8	400,4	619,2	626,9	1 328,3
Resultat efter finansiella poster	Mkr	0,5	37,0	37,3	20,1	-16,1	4,9	32,2
Rörelsemarginal före avskr (EBITDA)	%	11,2	17,0	18,8	15,2	6,8	8,5	6,6
Rörelsemarginal efter avskr (EBIT)	%	2,3	10,1	11,6	7,3	-0,7	1,9	3,1
Andel riskbärande kapital	%	41,1	40,0	37,9		27,3		27,2
Soliditet	%	35,8	34,9	33,6		24,5		24,3
Räntabilitet på sysselsatt kapital	%	2,9	11,6	11,4		-0,6		8,1
Räntabilitet på eget kapital	%	1,1	15,0	17,3		-7,3		10,7
Resultat per aktie efter skatt, kvarvarande verksamheter, före utspädning	kr	0:26	4:62	4:61	3:07	-2:27	0:29	
Resultat per aktie efter skatt, kvarvarande verksamheter, efter utspädning ³	kr	0:25	4:58					
Resultat per aktie efter skatt, totalt, före utspädning	kr	0:26	4:62	4:20	0:62	0:62	3:94	3:94
Resultat per aktie efter skatt, totalt, efter utspädning ³	kr	0:25	4:58					
Eget kapital per aktie	kr	31:01	32:91	28:82		24:61		37:72
Utdelning (2009 förslag)	kr	-	1:50	1:50		0:50		1:25
Medelantal anställda		343	368	358	344	503	457	700

¹ Justerat för försäljningen av affärsområde Elektronik som redovisas som avvecklad verksamhet.

² Oförändrad från föregående år, dvs inklusive affärsområde Elektronik men exklusive affärsområde Bygg/Miljö som utdelades i november 2006.

³ Hänsyn har tagits till konvertibler utgivna 2008–07–01.

VD:s kommentar

Trots en svag världskonjunktur under 2009 fortsatte Elos att utveckla produktsortimentet och expandera verksamheten

Verksamhetsåret 2009 kan karaktäriseras som ett besvikelsens år. Utvecklingen för medicinteknikverksamheten blev en missräkning. Volymutvecklingen påverkades negativt av osäkerheten i marknadsutvecklingen och kundernas lagerminskningar. Marknadsåterhämtningen blev långsammare än förväntat. Genomförda kostnadsbesparingar under året gav avsedd effekt, vilket bidrog till att precisionsteknikverksamheten under andra halvåret kunde uppvisa ett bra resultat.

Trots den svaga resultatutvecklingen under 2009 har vi att fortsatt bygga Eloskoncernen för framtiden. Marknads- och utvecklingsarbetet inom medicinteknikverksamheten har intensifierats. I november 2009 fattades beslut om att etablera en verksamhet i Kina. Etableringen är en del av koncernens strategi att utveckla medicinteknikverksamheten geografiskt och kommer att vara en bas för leveranser till de medicinteknikkunder som nu etablerar sig på den kinesiska marknaden. Under året genomfördes även större investeringar och produktlanseringar inom affärsområdet Precisionsteknik.

Marknadsförutsättningarna under 2009 har, för koncernen totalt, varit starkt varierande mellan de olika marknadssegmenten. Marknadsläget har präglats av osäkerhet, vilket gjort att kunder senarelagt beställningar och minskat orderstorlekar. Vi kan nu skönja en viss stabilisering på marknaden och en långsam förbättring i efterfrågan. Vår bedömning är att koncernen är väl positionerad för att tillvarata de möjligheter som nu kommer att öppnas när aktiviteterna åter ökar.

En viktig del i det operativa arbetet under 2009 var att anpassa koncernens kostnader till de lägre volymerna. När kostnadsanpassningar genomfördes togs hänsyn till att vi inte eliminerade kritisk kompetens eller att utvecklings- och marknadsaktiviteter begränsades. Det medför att koncernen i dag inom vissa om-

råden har en överkapacitet, som kommer att vara till nytta när aktiviteterna ökar.

Trots ett svagt resultat och fortsatt offensiva investeringar har vi haft ett positivt kassaflöde och koncernens finansiella ställning har t o m förbättrats något. Det har medfört att det riskbärande kapitalet vid årets utgång uppgick till 41 procent. Vi har en fortsatt stabil finansiell bas, som utgör en bra plattform för framtida affärsmöjligheter.

Medicinteknik Under 2009 blev det tydligt att de marknadssegment, som t ex dentala implantat, där konsumenten själv står för en del av kostnaden för produkten/behandlingen, i högre grad påverkas i negativ riktning vid en ekonomisk avmattnings än vi och våra kunder tidigare bedömt. De offentligt finansierade produkterna/behandlingarna har påverkats i mindre omfattning av konjunkturförloppet. Med Elos stora andel av verksamheten inom dentala implantat ledde en vikande volymutveckling till ett negativt resultat för affärsområdet.

Under året har kundstrukturen inom dentalsegmentet utvecklats ytterligare och affärsrelationer har etablerats med ytterligare två globala aktörer. Vi erhöll också under 2009 det första större kontraktet för leveranser av egenutvecklade OEM-produkter till den dentala implantatmarknaden.

Efterfrågeläget inom ortopedisegmenten, Trauma och Spine, påverkades av kundernas osäkerhet om marknadsutvecklingen och lagerreduktioner. Under året fortsatte arbetet med att utveckla nya och befintliga kundrelationer. Det nya medicinteknikdirektivet som nu tillämpas skapar möjligheter till att utöka affärerna med kunderna inom ortopediområdet. Kraven gynnar företag av Elos struktur, med goda kvalitetsrutiner och kapacitet för att ytterligare utveckla kvalitet och kompetens.

Samarbetet med Novo Nordisk resulterar nu i att vi

– Elos har fortsatt offensiva målsättningar. Genom att etablera medicinteknikverksamheten i Kina under 2010 erhålls en unik position med verksamhet både i Europa och i Asien.

etablerar en verksamhet i Tianjin, Kina. Anläggningen kommer inledningsvis att betjäna Novo Nordisk kinesiska verksamhet, men inom några år är målsättningen att kunna leverera till flera av de befintliga kunder som i ökande omfattning etablerar sig i Kina.

För att bättre kunna ta tillvara de affärsmöjligheter som bedöms uppstå i framtiden genomfördes vid årsskiftet 2009/2010 en organisationsförändring, med tydlig tillväxtprägel. En konsekvens av förändringen är att Elos Medtech bildas, där de två enheterna Elos Medical och Elos Pinol samordnats. Efter omfattande investeringar i maskinparken och ett målmedvetet arbete med effektiviseringar finns kapacitet för att vidga såväl de geografiska marknadsområdena som kundbasen.

Organisationsmässigt har tre affärssegment inrättats – Dental, Ortopedi och Medical Devices. Dessa ansvarar för marknadsföring och försäljning. Produktionsanläggningarna vid Timmersdala i Sverige och Görlöse i Danmark utgör separata enheter och övergripande finns en samordning vad gäller utveckling, kvalitetsarbete och produktionsstruktur.

Precisionsteknik Affärsområdets utveckling under 2009 uppvisade en splittrad bild. Den del av verksamheten som är relaterad till energisektorn (turbin, offshore och vindkraft) noterade en fortsatt god efterfrågan. Övriga marknadssegment (process- och verkstadsindustrin) har påverkats påtagligt av omvärldsutvecklingen. Sammantaget redovisade affärsområdet ett tillfredsställande resultat.

Avmattningen i världskonjunkturen påverkade Elos Fixturlaser väsentligt, vilket under året ledde till lägre volymer. Utvecklingen har inte inneburit att vi reducerat våra ambitioner att fortsätta utveckla produktsortimentet. Istället förstärktes produktsortimentet ytterligare under hösten genom lansering av två nya produkter.

Förväntningarna om en fortsatt tillväxt inom turbinsegmentet för Elos Precision uppnåddes under 2009. Tillväxten inom turbin- och offshore segmenten uppvägde effekten av konjunkturläget för de övriga

segmenten. Genomförda kapacitetsanpassningar tillsammans med en aktiv produktivitetsutveckling gav positiva effekter.

Framtiden Elos har fortsatt offensiva målsättningar. Genom att etablera medicinteknikverksamheten i Kina under 2010 erhålls en unik position med verksamhet i både Europa och Asien. Under innevarande år kommer fokus att riktas på kundbearbetningen, med förstärkning av marknads- och försäljningsorganisationerna. Vi kommer också att introducera nya tjänster och produkter under året. De ökade kvalitets- och regulatoriska kraven inom affärsområdet Medicinteknik kommer att ge oss goda förutsättningar att förbättra marknadspositionen.

Det är fortfarande svårt att bedöma den framtida marknadsutvecklingen, även i ett kort perspektiv. När detta skrivs är de positiva tecknen fortfarande få. Vår samlade bedömning är att efterfrågan för koncernens produkter och tjänster kommer att successivt förbättras under 2010.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till koncernens samtliga medarbetare och intressenter för utomordentliga insatser under ett verksamhetsår som på grund av den svaga världskonjunkturen ledde till nya utmaningar inom såväl det operativa arbetet som i planeringen för framtida satsningar.

Lidköping i mars 2010

Göran Brorsson
VD och koncernchef

Elosaktien

Börshandel Elos B-aktier är sedan den 13 juni 1989 noterade på Small Cap, NASDAQ OMX Stockholm AB. Den röststarka A-aktien är inte noterad. Kursen på Elosaktien varierade under året mellan 26:40 och 45:10 kronor. Den sista noterade betalkursen under 2009 blev 33:00 kronor (26:70). Vid utgången av 2009 uppgick det totala börsvärdet på Elos till 199,7 mkr (161,6). Under 2009 omsattes 857 796 aktier till ett värde av 29,9 mkr.

Utdelningspolicy Elos utdelningspolicy är att utdelningen ska baseras på koncernens resultatutveckling med beaktande av framtida utvecklingsmöjligheter och den finansiella ställningen. Den långsiktiga målsättningen är att utdelningen ska ha en jämn utveckling och uppgå till cirka 30 procent av resultatet efter skatt.

Föreslagen utdelning För verksamhetsåret 2009 har styrelsen föreslagit att ingen utdelning lämnas (1:50) till aktieägarna.

Aktiekapital Vid utgången av 2009 uppgick aktiekapitalet i Elos AB till 37,8 mkr. Aktiekapitalet är uppdelat på A- och B-aktier. Förutom att alla A-aktierna berättigar till en röst och B-aktierna till en tiondels röst finns ingen skillnad i de olika aktieseriernas rätt i bolaget.

Enligt bolagsordningen i Elos har innehavare av A-aktie rätt att efter skriftlig framställning till bolaget begära att A-aktie ska stämplas om till B-aktie. Under 2009 har inga A-aktier stämplats om till B-aktier.

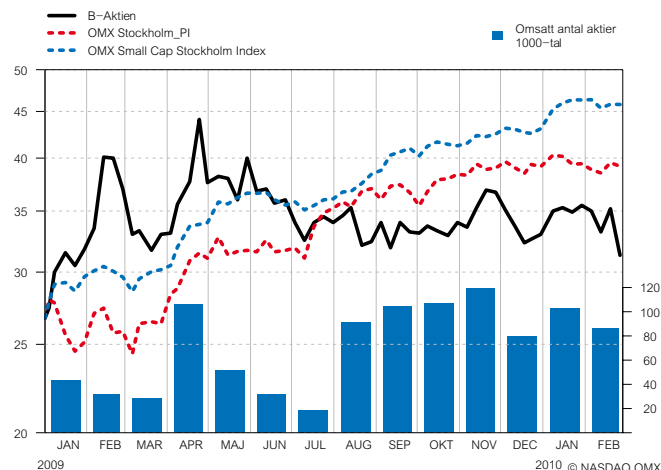
Aktieägare Vid utgången av 2009 uppgick antalet aktieägare till 1 476. Elos tio största ägare innehar aktier som motsvarar 55,4 procent av kapitalet och 83,1 procent av rösterna. Svenska och internationella institutioner ägde vid årsskiftet 12,7 procent av kapitalet och 4,8 procent av rösterna.

Uppdelning aktieslag		2009-12-31	
Aktieslag	Antal aktier	Andel i % av röster	Andel i % av kapital
A	1 099 740	69,0	18,2
B	4 951 260	31,0	81,8
Summa	6 051 000	100,0	100,0

Aktieägarfördelning		2009-12-31	
Antal aktier i storleksklasser	Antal aktieägare	Antal aktier	Andel av aktier, %
1-500	791	157 652	2,6
501-1 000	286	240 789	4,0
1 001-2 000	168	276 374	4,6
2 001-5 000	107	379 259	6,3
5 001-10 000	52	406 639	6,7
10 001-20 000	28	389 357	6,4
20 001-50 000	25	756 866	12,5
50 001-100 000	7	512 550	8,5
100 001 -	12	2 931 514	48,4
Summa	1 476	6 051 000	100,0

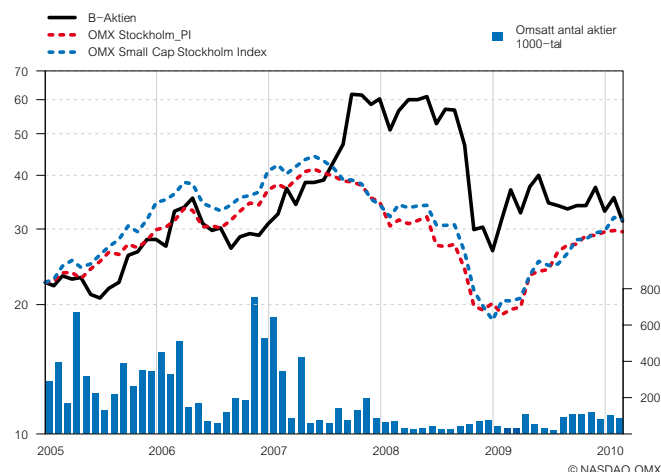
De största aktieägarna i Elos AB (publ)					
	A-aktier	B-aktier	Totalt	% av aktiekapital	% av röster
Enligt Euroclear 2009-12-30					
Sture Öster, familj och bolag	378 826	150 760	529 586	8,7	24,7
Lars Runmarker, familj	297 946	202 380	500 326	8,3	20,0
Bo Nilsson, familj	260 880	139 480	400 360	6,6	17,2
Elna Molin, familj	136 000	169 900	305 900	5,0	9,6
Barbro Nilsson dödsbo, familj	26 088	320 120	346 208	5,7	3,6
Magledal Holding APS	0	365 400	365 400	6,0	2,3
Placeringsfond Nordea	0	339 652	339 652	5,6	2,1
Unionen	0	219 500	219 500	3,6	1,4
Kerstin Ulfenborg, familj	0	216 660	216 660	3,6	1,4
Hefo APS	0	134 350	134 350	2,2	0,8
Göran Brorsson	0	100 000	100 000	1,7	0,6
Övriga	0	2 593 058	2 593 058	42,9	16,3
Summa	1 099 740	4 951 260	6 051 000	100,0	100,0

Elosaktiens utveckling och omsättning, jan 2009 – feb 2010

Elosaktiens utveckling och omsättning, jan 2005 – feb 2010

Elos aktiekurs fr o m januari 2005, som redovisas i aktiediagrammet, är historiskt justerad för såväl en split som genomfördes i maj 2005 som utdelningen av Forshem Group i november 2006. Justeringen har gjorts utifrån den förändring av Elos aktiekurs som uppstod vid utdelningstillfället.

Data per aktie		2009	2008	2007	2006*	2006**	2005***	2004	2003	2002	2001	2000
Resultat efter skatt kvarvarande verksamheter, före utspädning	kr	0:26	4:62	4:61	3:07	-2:27	0:29					
Resultat efter skatt kvarvarande verksamheter, efter utspädning	kr	0:25	4:58									
Resultat efter skatt avvecklade verksamheter	kr	-	-	-0:41	-2:45	2:89	3:65					
Resultat efter skatt totalt, före utspädning	kr	0:26	4:62	4:20	0:62	0:62	3:94	5:62	-1:25	-2:35	-4:95	4:74
Resultat efter skatt totalt, efter utspädning	kr	0:25	4:58									
Utdelning (2009 förslag)	kr		1:50	1:50		0:50	1:25	1:25				1:12
Eget kapital	kr	31:01	32:91	28:82		24:61	37:72	32:65	27:04	28:53	30:90	35:44
Börskurs 31/12	kr	33:00	26:70	60:25		30:80	70:50	56:00	25:25	16:00	30:50	60:25
Direktavkastning	%		5,6	2,5		1,6	1,8	2,2				1,9
Börskurs/Eget kapital	%	106,4	81,1	209,1		125,2	186,9	171,5	93,4	56,1	98,7	170
Genomsnittligt antal aktier	tusen	6 237	6144	6051		6051	5 573	5 530	5 530	5 530	5 530	5 530
Antal aktier vid årets slut	tusen	6 051	6051	6051		6051	6 051	5 530	5 530	5 530	5 530	5 530

Hänsyn har tagits till konvertibler utgivna 2008–07–01.

Under 2005 genomfördes en split 2:1. Data per aktie för övriga år har omräknats för jämförbarhetens skull.

* Justerad för försäljningen av affärsområde Elektronik som redovisas som avvecklad verksamhet.

** Oförändrad från föregående år dvs inklusive affärsområde Elektronik.

*** Omräknad börskurs per 31/12 2005 för kvarvarande verksamheter var 27:55 kr.

Eloskoncernen

Elos är en industrikoncern som är organiserad i två affärsområden – Medicinteknik och Precisionsteknik. Inom vissa delar av dessa segment har Elos en betydande marknadsposition.

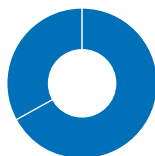
Vision Elos är den partner innovativa och krävande kunder föredrar, erbjudande helhetslösningar vilka förbättrar kundens konkurrenskraft.

Vi tillhandahåller avancerad expertis och ett kompromisslöst kvalitetsarbete som skapar värde för våra kunder.

Strategi Den övergripande strategin är att fokusera på koncernens bolag och struktur mot områden där en väsentlig marknadsposition kan uppnås. Inriktningen är att skapa en mer koncentrerad verksamhetsbas inom affärsområdena med prioritering mot områden där en kritisk massa kan uppnås.

Anställda per affärsområde

Medicinteknik	67 %
Precisionsteknik	33 %

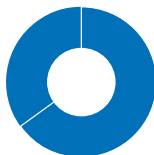
Anställningstid inom koncernen

< 5 år	40 %
6–10 år	21 %
11–15 år	19 %
> 16 år	20 %

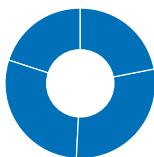
Anställda per land

Sverige	65 %
Danmark	35 %

Åldersfördelning

< 29 år	22 %
30–39 år	29 %
40–49 år	29 %
> 50 år	20 %

Övergripande mål

- Skapa marknadsledande positioner inom valda segment.
- Kontinuerligt öka andelen egna produkter och tjänster.
- Uppnå en stabil tillväxt – som koncernmässigt överstiger 10 procent per år.
- Uppnå en lönsamhet – som koncernmässigt ger en avkastning på operativt kapital på mer än 15 procent och en rörelsemarginal överstigande 13 procent.

Ekonomiska och finansiella mål

- Avkastningen på eget kapital bör, beroende på vilken andel det egna riskbärande kapitalet uppgår till, överstiga den riskfria långfristiga räntan med 5 till 10 procent. I nuvarande läge bör avkastningen överstiga 15 procent.
- Avkastningen på operativt kapital bör uppgå till minst 15 procent.
- Andelen eget riskbärande kapital bör uppgå till minst 30 procent.
- Likviditeten, inklusive beviljade men outnyttjade krediter, ska uppgå till mellan 6 och 12 procent av koncernens årsomsättning.

Elos Medtech

Fortsatta satsningar för att komma kunderna närmare på en global marknad

Affärsområde Medicinteknik

Resultaträkning mkr	2009	2008	2007
Nettoomsättning	251,8	307,1	269,6
Kostnad för sålda varor	-207,8	-231,8	-196,6
Bruttoresultat	44,0	75,3	73,0
Försäljningskostnader	-10,5	-9,5	-8,6
Administrationskostnader	-20,4	-20,9	-19,6
Utvecklingskostnader	-10,4	-10,3	-7,8
Övriga rörelseintäkter/kostnader	-0,1	1,8	2,9
Rörelseresultat	2,6	36,4	39,9
Nyckeltal			
Rörelsemarginal, %	1,0	11,9	14,8
Bruttoinvesteringar exkl aktier, mkr	12,0	31,7	36,5
Medelantal anställda	231	244	247

Nettoomsättning

Medicinteknik	60 %
Övriga	40 %

Marknadsområden

Dental	36 %
Ortopedi	14 %
Diabetes	25 %
Ljud & Vibration	15 %
Övrigt	10 %

Som en av Europas ledande uppdragstillverkare av medicintekniska produkter och detaljer har Elos Medtech som ambition att fortsätta växa. Flera av kunderna är verksamma på en global marknad och Elos Medtech tog under 2009 flera steg i syfte att såväl komma närmare kunderna som att förstärka marknadsbearbetningen.

Erbjudandet till kunderna är att leverera en helhetslösning, från utveckling och konstruktion till produktion och steriltförpackning av färdiga produkter. Samtidigt fortsätter arbetet med att utveckla egna produkter där företagets OEM-kunder utgör marknadsbasen.

För att på ett mer effektivt sätt tillvarata de affärsmöjligheter som Elos Medtech ser i framtiden genomfördes vid årsskiftet 2009/2010 en ny organisation, där de två enheterna Elos Medical och Elos Pinol samordnats, med tydlig tillväxtprägel. Efter omfattande investeringar i maskinparken och ett målmedvetet arbete med effektiviseringar finns kapacitet för att vidga såväl de geografiska marknadsområdena som kundbasen.

Organisationsmässigt har tre affärssegment inrättats – Dental, Ortopedi och Medical Devices. Produktionsanläggningarna i Timmersdala, Sverige, och Görlöse, Danmark, bildar egna enheter och övergripande finns en samordning vad gäller utveckling, kvalitetsarbete, produktion samt marknadsföring och försäljning.

Elos Medtechs danska verksamhet har sedan lång tid tillbaka samarbetet med Novo Nordisk avseende utveckling och produktion av mekanikkomponenter till deras olika generationer av insulinpennor för flergångsbruk. Utvecklingen och produktionen har skett vid Elos Medtechs anläggning i Görlöse, Danmark, för leverans till Novo Nordisk i Hilleröd i Danmark.

Novo Nordisk är världsledande inom diabetesbehandling och har sedan en tid tillbaka etablerat en

produktion av bl a insulinpennor i Tianjin i Kina. För att komma Novo Nordisk närmare och förkorta avståndet till flera andra kunder på den snabbväxande geografiska marknaden som Asien utgör, fattades beslut under hösten 2009 om att bygga en produktionsanläggning i Tianjin.

Den nya produktionsanläggningen beräknas stå klar under tredje kvartalet innevarande år och ett år senare förväntas verksamheten vara i full drift och då sysselsätta cirka 80 medarbetare.

Tre affärssegment med tydlig kundfokus. Den nya organisationen har inneburit att fristående marknads- och försäljningsorganisationer har etablerats för respektive affärssegment.

Dental – för utveckling och tillverkning av fixturer (implantat), abutments (tandpåbyggnad) samt instrument och verktyg för dental kirurgi. Elos Medtech har under de senaste åren varit den största aktören inom detta marknadssegment.

Ortopedi – för utveckling och tillverkning av skruvar och implantat för hals- och ländrygg och skoliosbehandling (Spine) samt utveckling och tillverkning av implantat, plattor för frakturkirurgi och mindre proteser för handkirurgi (Trauma).

Medical Devices – för utveckling och tillverkning av precisionsprodukter för diabetesbehandling, neuro- och hjärtkirurgi och cancervård samt för utveckling och tillverkning av implantat och komponenter för benförankrade hörselimplantat och komponenter till traditionella hörapparater.

Efter flera år av stabil tillväxt reducerades efterfrågan på medicinteknik produkter under 2009. Den förändrade världskonjunkturen har under året minskat efterfrågan i kombination med att kunder prioriterat att anpassa sina lagervolymer till en dämpad efterfrågebild. Det bakomliggande efterfrågeläget är varierande

mellan de olika prioriterade marknadssegmenten. Tillväxten inom marknadssegment som helt eller delvis finansieras av konsumenten, t ex dentala implantat och hörapparater, har påverkats negativt av omvärldsutvecklingen. Områden där den offentliga sjukvården står för kostnaden har påverkats i mindre grad.

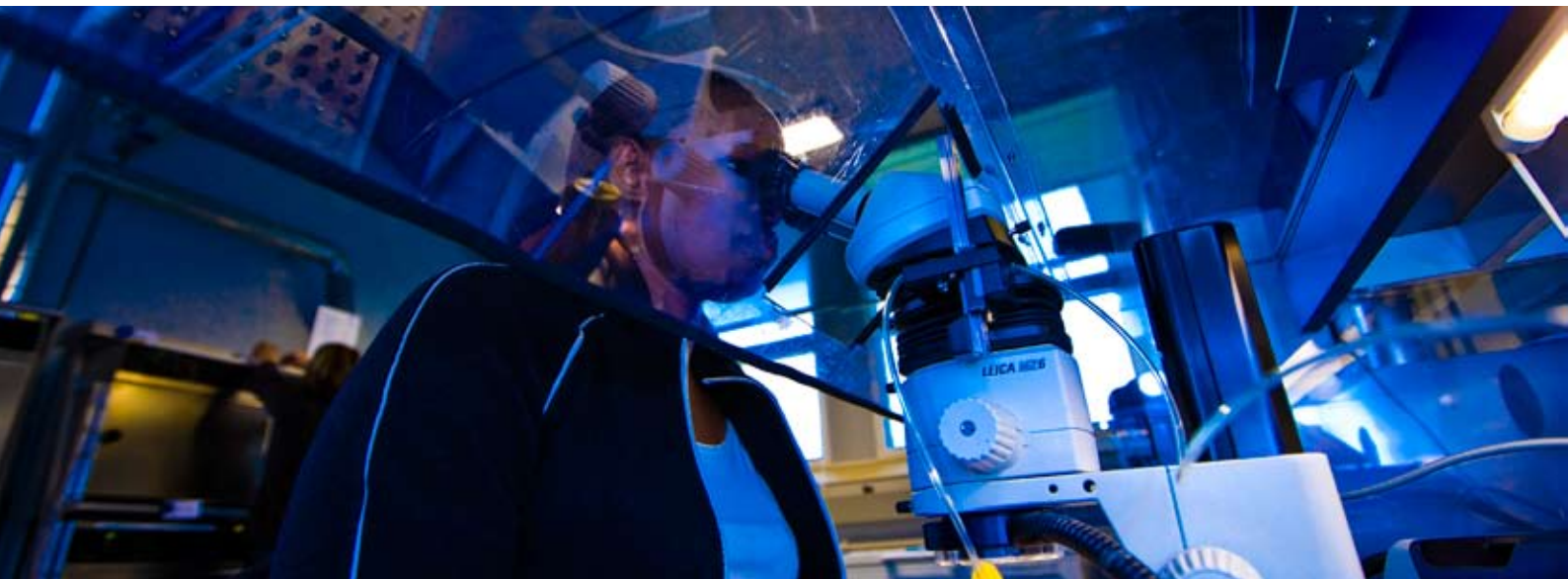
Erbjuder en komplett tjänst. Elos Medtechs kunder är i huvudsak företag som arbetar med hela världen som marknad. Kraven på produkterna inom sektorn medicinteknik är mycket höga, avseende såväl produktkvalitet som behovet av kontinuerlig utveckling och utvärdering.

Som ett viktigt led i att stärka konkurrenskraften har Elos Medtech lång erfarenhet av att erbjuda kunderna en komplett tjänst, fungerande som en aktiv samarbetspartner. Åtagandet benämns "Complete Performance" och omfattar hela kedjan av leveransen, från utveckling/design och regulatoriska krav via prototyp, test och förserie till produktion, behandling i renrum och logistik.

Tjänsterna inom utveckling omfattar arbete med att konstruera och utveckla olika typer av produkter och instrument i nära samarbete med kunderna. Designarbetet är inriktat mot "Design for Manufacturing", innebärande en kontinuerlig revision av produktens struktur i syfte att uppnå kostnadseffektivitet. Arbetet utförs i närhet till prototypstillverkning, produktion av förserier och fullskalig produktion.

För att möta de omfattande regulatoriska kraven har Elos Medtech autonoma kvalitetsavdelningar som är certifierade enligt ISO 13485, ISO 14001 samt EEC/MDD 93/42. I USA är Elos Medtech registrerade hos FDA (Food and Drug Administration) och arbetar i enlighet med amerikanska standarder som QSR och GMP.

För att klara kraven på CE-märkning och godkännanden från FDA bedrivs arbetet med att ta fram pro-

totyper och efterföljande tester i egna anläggningar. Testerna är såväl statiska som biodynamiska och främst inriktade mot hållfasthet.

Samtliga förserier produceras i de maskiner som är avsedda för serieproduktion. Förserier gör det möjligt att testa produktionen och produkterna i storskalig miljö och säkerställa att kvalitetskraven kan uppnås i serieproduktion.

Elos Medtechs produktionsstruktur är inriktad mot att kunna producera större volymer med korta ledtider och att likartade produkter ska kunna produceras vid flera tillverkningsenheter.

I renrummen sker funktionskontroll, montering av produkter, sterilförpackning och etikettering, allt enligt ISO-klassificering.

Slutligen finns i logistikerbjudandet flera olika lösningar för att underlätta och effektivisera kundernas lagerhållning, bl a ett VMI-system (Vendor Managed Inventory) som omfattar prognostisering, lagerhållning och kontinuerliga leveranser efter behov.

Fortsatta investeringar i kapacitet, kvalitet och kompetens. Investeringarna i affärsområdet Medicinteknik uppgick under året till 12 mkr (30). De genomförda investeringarna är att betrakta som kompletteringar till den omfattade kapacitetsutbyggnad som genomfördes under 2007 och 2008. Under 2010 kommer investeringarna till stor del att vara knutna till etableringen i Tianjin, Kina.

Det aktiva samarbetet med kunderna leder till en fortlöpande kompetensutveckling, oftast kopplad till tester och vidareutveckling av befintliga produkter. Vidare har arbetet inom Elos Medtechs "Advisory Board", som består av etablerade ortopedier och kirurger inom ortopediområdet, utvecklats vidare. Ambitionen är att specialisternas erfarenheter ska leda till en fortsatt kompetensutveckling samt utveckling av produktidéer.

Inriktningen att utveckla egna produkter har fortsatt under 2009, företrädesvis med ett sortiment av borrar samt en patenterad momentnyckel för dentalsegmettet. Leveranserna ökar nu successivt, även om verksamheten startar från en låg nivå.

Marknaden. Under 00-talets andra hälft har Elos Medtech haft en årlig stabil tillväxt i efterfrågan. Tillväxtnivån har varierat något inom de olika segmenten. Under 2009 noterade dock affärsområdet Dental en tydlig minskning i efterfrågan, främst beroende på att kunderna genomförde betydande lagerneddragningar under första halvåret men även på grund av att marknaden minskade under året. Orsaken var att i de länder där patienterna själva finansierar tandvården har intresset för större dentala ingrepp minskat, medan efterfrågan i de länder som omfattas av statliga försäkringssystem legat kvar på en oförändrad nivå.

Även inom affärsområdet Ortopedi dämpades marknadens efterfrågan under 2009. Kunderna har reagerat på en osäker marknad genom att göra lagerneddragningar samt att minska orderstorlekar, vilket påverkat Elos Medtechs leveranser.

Generellt styrs efterfrågan av tre faktorer:

Demografi – populationen i världen blir allt äldre

Kompetensutveckling – inom ortopedi och kirurgi leder forskning till att allt fler komplexa operationer kan utföras för varje år

Ekonomisk utveckling – volymen pengar som tillförs sjukvårdsbudgeterna i socialförsäkringssystemen samt hur mycket enskilda konsumenter är villiga att betala för i synnerhet dentala ingrepp.

Kundstrukturen kan delas in i tre grupper: stora globala företag, specialiserade aktörer som endast arbetar med nischade produkter samt lokala/regionala företag där affären koncentreras till ett givet geografiskt område.

De omfattande regulatoriska kraven gäller fullt ut,

oavsett kundgrupp. Samtidigt ställs kraven allt högre för varje år. I USA är FDA mycket krävande när det gäller produkter från såväl läkemedelsbolag som medicintekniska företag. I Europa fick det medicintekniska området via EU ett nytt fördrag, som antogs under 2007 och som implementerades i samtliga medlemsländer under 2009. Det är framför allt kraven på CE-märkningar, kontamineringar och dokumentation som skärpts väsentligt, vilket lett till produktionsanpassningar för alla tillverkare.

Elos Medtech är en global aktör och möter främst konkurrens från ett flertal företag, som även de har hela världen som marknad. I Europa är de största konkurrenterna schweiziska Cendres & Mètaux, Precimed, Maillefer, Ruetschi och Hader samt de tyska företagen Protomedical och Gbr Brassler. I USA kan nämnas Symmetry, Orchid och Veridiam. Konkurrens kommer också från globala medicinteknikföretag med egen produktion.

Utvecklingen 2009. Nettoomsättningen minskade med 20 procent till 252 mkr (307) och rörelseresultatet uppgick till 2,6 mkr (36,4).

Trots en nedgång för affärsområdena Dental och Ortopedi är bedömningen att marknadsandelarna behållits. Marknaden för Medical Devices visar en splittrad bild, där efterfrågan inom diabetessegmentet fortsätter att växa, medan övriga produkter mött en svagare marknad.

Framtiden. Elos Medtechs ambition är att fortsätta växa. De senaste årens investeringar i kapacitet,

kvalitet och kompetens ger förutsättningar att möta krävande kunder på en global marknad där konkurrensmedlen i huvudsak är kompetent utvecklingsarbete, produktkvalitet och leveranssäkerhet.

Samtidigt leder omorganisationen av verksamheten till ett viktigt steg närmare kunderna. Den nya organisationen är byggd från ett marknadsperspektiv, i syfte att uppnå en ökad specialisering som får genomslag i såväl utvecklingsarbetet som i marknadsföring och försäljning. Ett tydligt exempel på vikten att komma närmare kunden är det fördjupade samarbetet med Novo Nordisk, som resulterat i uppbyggnaden av en ny produktionsenhet i Kina.

Världskonjunkturens avmattning under 2009 har på ett väsentligt sätt ökat konkurrensen. I kombination med allt hårdare regulatoriska krav får de mindre medicintekniska företagen allt svårare att hävda sig. En tydlig trend under 2009 är de globala kundernas preferens att arbeta med större och ekonomiskt stabila leverantörer, eftersom snabba förändringar i efterfrågan ställer höga krav på flexibilitet.

Elos Medtech gör i dag affärer med fem av de sju största kunderna inom det dentala segmentet och målsättningen är att befästa den ledande positionen ytterligare. För affärsområdet Ortopedi är ambitionen att växa vidare, framför allt inom trauma- och spinalsegmenten i första hand då tillsammans med de ledande globala aktörerna. Med en ny produktionsanläggning i Kina under uppförande skapas även goda möjligheter att nå nya marknader där Elos Medtechs närvaro hittills varit begränsad.

Elos Medtechs designarbete är inriktat mot "Design for Manufacturing", innebärande en kontinuerlig revision av produktens struktur i syfte att uppnå kostnadseffektivitet.

Elos Precision

Splittrad marknadsbild i en dämpad industrikonjunktur

Elos Precisions erbjudande är att utveckla och tillverka precisionsdetaljer och produkter i svårarbetade material. Kunderna är i huvudsak verksamma inom turbin-, offshore, process-, hydraulik samt försvarsindustrin. Kraven på precision och kvalitet är mycket höga och arbetet sker till stor del i samarbete mellan Elos Precision och kunderna.

Affärsområde Precisionsteknik

Resultaträkning mkr	2009	2008	2007
Nettoomsättning	173,4	194,2	166,6
Kostnad för sålda varor	-119,3	-130,1	-108,4
Bruttoresultat	54,1	64,1	58,2
Försäljningskostnader	-15,5	-17,4	-17,1
Administrationskostnader	-16,7	-18,0	-16,7
Utvecklingskostnader	-9,4	-8,6	-9,4
Övriga rörelseintäkter/kostnader	1,6	0,9	0,6
Rörelseresultat	14,1	21,0	15,6
Nyckeltal			
Rörelsemarginal, %	8,1	10,8	9,4
Bruttoinvesteringar exkl aktier, mkr	28,1	10,9	6,5
Medelantal anställda	108	120	107

Nettoomsättning

Precisionsteknik	40 %
Övriga	60 %

En betydande del av Elos Precisions konkurrenskraft ligger i kompetensen att fungera som en aktiv industrialiseringspartner. Det innebär att kunden kan välja hela eller delar av ett erbjudande som sträcker sig hela vägen från produktutveckling till logistik. Produktionen är koncentrerad till bearbetning av detaljer med krav på hög precision i komplexa material som titan, inconel och olika typer av rostfria syrafasta material.

Elos Precision har två moderna produktionsanläggningar, där moment som slipning, fräsning och gnistring utförs i Årjäng medan skärande bearbetning av runda material är koncentrerad till Töreboda. I Årjäng investerades under året cirka 22 mkr, främst i syfte att kunna möta en stigande efterfrågan från den största kunden, Siemens, samt skapa en ökad kapacitet för att kunna betjäna nya kunder inom turbinsegmentet. Kontakter har etablerats med ett flertal potentiellt nya kunder i turbinmarknaden.

Siemens, som är en av de världsledande tillverkarna av gas- och ångturbiner, har under de senaste åren haft en mycket god efterfrågan på sina produkter. Samarbetet mellan Siemens och Elos Precision har successivt fördjupats och bland de produkter där volymen ökat markant märks turbinskovlar, ledskenebärare, kompressorledskenor och värmesköldar.

Efterfrågeläget från kunder inom Offshoresegment har under 2009 varit tillfredsställande. Kunderna inom övriga industrisegmenten har påverkats av den under 2009 mycket svaga världskonjunkturen. Generellt var orderläget lägre i jämförelse med föregående år och den svaga marknaden ledde till en nödvändig kostnadsanpassning. Samtidigt har arbetet med att ytterligare effektivisera hela verksamheten fortsatt med kraft.

Utvecklingen 2009. Efterfrågan under året uppvisade en splittrad bild, där kunderna inom energisektorn fortsatte expandera medan övriga industrikunder

noterade en betydande nedgång. Sammantaget ökade omsättningen till 102 mkr (101). Rörelseresultatet förbättrades till 4,3 mkr (1,0) främst beroende på genomförda bemanningsreduktioner vid Töreboda-enheten samt genomförda effektiviseringar vid Årjängsenheten med högre verkningsgrad som följd.

Framtiden. I takt med att industrikonjunkturen visat de första tecknen på en långsam återhämtning samt att företagen inom energisektorn verkar inom ett tillväxtområde är det sannolikt att Elos Precisions marknadsuccessivt kan stärkas under innevarande år. För att möta efterfrågan framöver kommer det att krävas en fortsatt flexibel hållning, innebärande en kontinuer-

lig översyn av verksamheten. Detta för att säkerställa högsta möjliga effektivitet samtidigt som det hålls en beredskap för nya investeringar inom de områden Elos Precisions kunder expanderar.

Försäljning per segment Elos Precision

Turbin	62 %
Industri	19 %
Offshore	10 %
Hydraulik	4 %
Försvar	5 %

Elos Fixturlaser

Fortsatt produktutveckling befäster ställningen i teknikens framkant

Som utvecklare, tillverkare och marknadsförare av laserbaserade mätinstrument verkar Elos Fixturlaser på ett mycket specialiserat marknadssegment. Efterfrågan kommer framför allt från process-, kraft-, varvs-, verkstads- och vindkraftsindustrin där kunderna har maskiner som kräver regelbunden uppriktning för att säkerställa högsta möjliga effektivitet.

Elos Fixturlaser är ett av tre företag inom sin nisch och har hela världen som marknad. Under de tre senaste åren har en omfattande produktutveckling genomförts, baserad på uppriktningssystemet Fixturlaser XA som introducerades 2006. Med Fixturlaser XA-systemet lanserades en helt ny teknikplattform, varifrån såväl applikationer som nya produkter utvecklats.

Under 2009 introducerades två nya produkter. Fixturlaser UPAD XA, som är ett bärbart system där den trådlösa displayenheten bärs på armen. Det möjliggör att användaren har fria händer. Fixturlaser XA Geometry, som även det är utrustat

med ett ikonbaserat användargränssnitt för att förenkla förståelsen. Tillsammans med Fixturlaser XA-systemet och mellanprissystemet Fixturlaser GO har därmed fyra nya produkter lanserats under lika många år, vilket etablerat Elos Fixturlaser i teknikens framkant.

Gemensamt för samtliga system är att de är utrustade med stora och tydliga skärmar, vilka presenterar all information på ett överskådligt sätt. Det ger ett enkelt och smidigt handhavande, samtidigt som de stöder uppriktningens samtliga faser: att mäta, rikta och dokumentera.

Inom Elos Fixturlasers produktfamilj finns instrument för axeluppriktning samt geometriska mätningar som planhet, rakhet och vinkelräthet. Tack vare ett enkelt system för uppgradering kan de olika funktionerna kombineras efter aktuellt behov.

Elos Fixturlasers system bidrar starkt till förbättrad kostnadseffektivitet hos kunderna, eftersom regelbunden kontroll av uppriktningen väsentligt förbättrar möjligheten till maskindrift utan störningar, vilket kan reducera antalet driftstopp.

En av tre aktörer på världsmarknaden. Elos Fixturlaser bearbetar sin globala marknad genom tre försäljningskanaler. På huvudmarknaderna i Europa, Nord- och Sydamerika, Asien och Australien är försäljningen organiserad via utvalda distributörer, som bearbetar klart avgränsade geografiska områden.

Försäljningsargumenten är till väsentlig del kopplad till varumärket, med ledorden express, användarvänlighet, kvalitet, sortimentsbredd, produktkännedom och service. En annan betydelsefull kanal är OEM-marknaden, där Elos Fixturlaser levererar kompletta produkter som i försäljningsledet marknadsförs under "private label", dvs kundernas egna varumärken. Ytterligare en målgrupp är s k specialkunder, som har specifika och ofta komplicerade behov där vissa mått av specialanpassningar av produkterna är nödvändiga.

Konkurrenssituationen är enkel att överblicka, eftersom det endast finns tre aktörer på den globala marknaden. Förutom Elos Fixturlaser är det tyska Pruftechnik och svenska Damalini. Elos Fixturlasers marknadsandel uppskattas till en tredjedel av totalmarknaden.

Utvecklingen under 2009. Den världsomspännande lågkonjunkturen som präglade 2009 satte sina spår i industrins vilja till investeringar. Även Elos Fixturlasers bransch påverkades av en vikande efterfrågan. Dämpningen kunde dock till viss del mildras, eftersom även i perioder av vikande industrikonjunktur värderar kunderna en problemfri drift. Samtidigt som en

optimerad produktion på befintlig utrustning är ett kostnadseffektivt alternativ till investeringar i nya maskiner.

I en minskande totalmarknad görs bedömningen att Elos Fixturlaser behöll sin marknadsandel. Den vikande efterfrågan ledde dock till en försäljningsminskning om 22 mkr till 71 (93). Rörelseresultatet uppgick till 9,8 mkr (19,9).

Framtiden. Marknaden för 2010 är svår att bedöma. I takt med en långsam men ändå tydlig återhämtning i världsekonomin noterar Elos Fixturlaser ett något bättre orderläge under 2010 års inledning jämfört med året innan. Ställningen på marknaden kommer med all sannolikhet att befästas ytterligare, som ett resultat av de produktlanseringar som genomförts under de senaste åren. Givet en förbättrad världsekonomi är bedömningen att Elos Fixturlaser kommer att öka omsättningen under 2010.

Försäljning per segment Elos Fixturlaser

Distributörer i	
Nord/sydamerika	28 %
Distributörer i Europa	32 %
OEM-marknaden	17 %
Distributörer i Asien	16 %
Övriga världen	2 %
Specialkunder	5 %

Under de tre senaste åren har en omfattande produktutveckling genomförts, baserad på upprikningssystemet Fixturlaser XA.

Ansvarsfullt företagande – Corporate Social Responsibility (CSR)

Elos intressenter är våra kunder, medarbetare, ägare, affärspartners, politiker och opinionsbildare samt myndigheter på lokal, nationell och internationell nivå. Gentemot kunder, medarbetare och ägare har vårt arbete störst påverkan – och det är de som har störst möjlighet att påverka vårt operativa arbete.

För våra kunder är det avgörande att vi levererar våra produkter och tjänster med dokumenterad kvalitet. I kvalitetsaspekten ligger även en förväntan om att vi tar hänsyn till miljön och agerar korrekt.

För medarbetarna är det viktigt att Elos är en ansvarsfull arbetsgivare med en säker och attraktiv arbetsmiljö. Elos medarbetare är i många fall specialiserade och besitter unika kompetenser. Därför är det viktigt att vi agerar ansvarsfullt vid förändringar och visar i handling att vi är en attraktiv arbetsplats. Det är också av vikt att kompetensutvecklingen är kontinuerlig samt att vi centralt lyckas kommunicera hur Elos utvecklas och vilka framtida möjligheter som finns inom företaget.

Våra ägare ställer dels krav på att Elos ska bidra till ett långsiktigt värdeskapande, dels att vi som ett företag inom vår bransch förväntas verka för en hållbar utveckling och identifiera hållbara affärsmöjligheter som säkrar tillväxten.

I de affärsmässiga samarbeten Elos har med andra företag, exempelvis utveckling av nya produkter, finns ömsesidiga krav på tydlighet och transparens.

Elos trovärdighet gentemot politiker, opinionsbildare och myndigheter på såväl lokal, nationell och internationell nivå bygger på att vi visar ett ansvar för miljö och människa och att vårt affärsetiska uppträdande är klanderfritt. Vårt förhållningssätt kräver analys och eftertanke, inte minst beroende på att Eloskoncernen expanderar genom att bygga ny verksamhet i länder utanför Skandinavien.

Det finns en rad andra intressenter i vår omgivning som också påverkas eller påverkar Elos. Det rör alla människor som direkt eller indirekt kommer i kontakt med vår verksamhet. Här har Elos ett ansvar att vara öppet och agera korrekt i uppträdandet gentemot samtliga dessa parter.

Gemensamma värderingar. Elos arbetar aktivt för att leva upp till och överträffa de förväntningar som omvärlden har på koncernen. Vår vision och våra policyer stöttar aktivt utvecklingen av kvalitets- och miljöledningssystem som vägleder det dagliga arbetet. Med en gemensam värdegrund för en långsiktig och hållbar utveckling skapar vi förtroende från kunder, medarbetare leverantörer och ägare.

De gemensamma värderingarna har sammanfattats i tre värdeord:

Passionerad – Vi är engagerade, vi har viljan och vi är övertygade. Med en positiv inställning driver vi vår utveckling framåt och finner lösningar. Samarbete och gemenskap är viktigt, så att kunder och vi själva har arbetsglädje i jobbet.

Trovärdig – Inom Elos är vi öppna och ärliga. Vi tar ansvar för våra handlingar och produkter och håller det vi lovar. Vi tillämpar våra policyer i vårt dagliga arbete och påverkar våra leverantörer och partners att arbeta i linje med vårt arbetssätt.

Resultatorienterad – Genom att ta initiativ och vilja vinna når vi målen som skapar värde för kunden. Våra mål ska vara ambitiösa och nåbara och väl förankrade hos oss och våra kunder. Genom samarbete och delaktighet skapar vi bästa gemensamma värde för helheten.

Med våra grundläggande värderingar som bas och våra befintliga policyer inom olika områden kommer koncernen under 2010 att gemensamt ta fram en uppförandekod. Koden kommer att vara ett levande dokument som innehåller riktlinjer för frågor som hälsa och säkerhet, miljöpåverkan, mänskliga rättigheter, korruption och etik, insiderhandel, relationer till anställda och till samhället. Koden ska sedan kommuniceras och diskuteras med våra medarbetare och partners.

Personal och kompetens. Koncernens utveckling och framgång är beroende av att kompetensutveckling och arbetsmiljöfrågor prioriteras. Inom Eloskoncernen bedrivs det aktiva arbetet med kompetens och organisationsutveckling till stor del decentraliserat. Till detta kommer viss koncernövergripande aktivitet.

En viktig bas i utvecklingen av koncernens organisation och kompetens är den befattningsrelaterade utbildningen. Genomförandet kan variera, allt från dagskurser till längre utbildningar. Som regel anpassas dessa utbildningar till de specifika behov som respektive enhet har. Ett exempel på denna typ av utbildningar är GMP-utbildningen som anställda inom Elos Medtech genomgår. Denna kontinuerliga utbildning är viktig för att möta de ökande kraven på kompetens inom regulatoriska krav samt krav på stabila produktions- och arbetsprocesser.

För att skapa ett mer aktivt erfarenhets- och kompetensutbyte mellan koncernens enheter har studiebesök för CNC-operatörer vid de olika enheterna organiserats. Dessa erfarenheter ger grund till att kunna etablera "Best practice"-metoder för olika arbetsprocesser.

"Lean-arbetet" har fortsatt under året inom respektive enhet. För att öka fokus på de förbättringsmöjligheter som finns genom att utnyttja "Lean-principerna" har under 2009 Elos Production School etablerats. Denna utbildning pågår under 18 månader och omfattar ledare från koncernens alla enheter. Utbildningen avser att öka kunskapen om de olika verktyg som "Lean-filosofin" omfattar samt att öka ledarkompetensen.

Arbetsmiljö. För Elos är våra medarbetare en strategiskt viktig resurs. Därför är arbetsmiljön och säkerheten högt prioriterad. Vi arbetar för en "nollvision"

när det gäller arbetsskador och har infört ett gemensamt måttal för arbetsskador. Under 2009 hade koncernen inga arbetsskador som orsakade frånvaro. 2008 inträffade en arbetsskada som orsakade frånvaro. Det fortsatta arbetet med förebyggande insatser och fokus på tillbud är prioriterat för att behålla denna positiva trend.

Ökad fokus kring kvalitet. Koncernens kunder ställer krav på trygghet och säkerhet i de produkter och processer vi levererar. För att nå "noll fel" arbetar koncernens enheter i linje med de krav som olika typer av standarder ställer.

De regulatoriska kraven möts genom fristående kvalitetsavdelningar. Verksamheterna är certifierade enligt ISO 9001, ISO 14001, ISO 13485 samt EEC/MDD 93/42. I USA är Elos registrerade hos FDA (Food and Drug Administration) och arbetar i enlighet med amerikanska standarder som QSR och GMP. Lagar och förordningar styr också kvalitetsarbetet, exempelvis via SFS 1993:584 som bl a omfattar de påföljder som kan komma ifråga om lagstadgade krav inte uppfylls.

Enskilda kunder har även sina speciella krav, som styrs av deras organisationer och krav från myndigheter i de länder där de säljer sina produkter.

I det reviderade Medicindirektivet ECC/MDD 2007/47 som träder i kraft i mars 2010 markeras detta ytterligare, där vikten av en effektiv kontroll av underleverantörer poängteras. Det krävs en utökad dokumentation och kontroll av de processer som används för att trygga att produkten är säker. Vidare ökar kraven på dokumentationen för avsedd användning, valideringsrapporter, klinisk utvärdering m m. Det blir också ökat fokus på läckage av kemiska ämnen från t ex förpackningsmaterial som kommer i kontakt med produkten. Begreppet "Post Market Surveillance" får också en central roll, vilket innebär att det ska finnas en plan för hur produkter som släpps på marknaden systematiskt följs upp. Ovanstående medför att kraven på våra kunder avseende uppföljning av sina leverantörer ökar. Detta leder i sin tur till att antalet leverantörer kommer att minska, då det kommer att krävas ett mycket nära samarbete mellan kund och leverantör för att möta alla krav. Tillsammans med några av våra större kunder har vi därför under 2009

investerat mycket tid för att möta den nya kravbilden. Inom koncernens samtliga enheter sker regelbundet uppföljningar och revisioner. Revisioner gällande ISO-standard m m, utförs av ackrediterade organisationer. Verksamheten följs även av kunderna själva, som kontrollerar efterlevnad mot standard och egna krav. Under 2009 reviderades koncernens verksamhet i sammanlagt 42 mandagar. Till detta kommer ytterligare tid för koncernens egen personal, som deltar under revisionerna samt utför interna revisioner för uppföljning.

Utöver detta har några av koncernens större kunder investerat tid tillsammans med oss i arbetet med att validera använda processer.

Antal revisionsdagar 2009

	Medicinteknik	Precisionsteknik
ISO 14001, 9000:2008, 13485	16	5
Kunder	15	6

Minskad miljöpåverkan. Elos strävar efter att bevara resurser och minimera negativ påverkan på miljö, hälsa och säkerhet som kan förknippas med vår verksamhet och våra produkter.

Gemensamt för koncernens enheter är att de har mycket liten miljöbelastning på sina närområden och kontrollen över de miljöpåverkande processerna är mycket god. Ambitionen inom Elos är att miljöarbetet ska vara förebyggande och att strävan efter att ständigt förbättra produkter, processer och anläggningar för att minimera inverkan på miljön är stark. Relationerna med kommuner och grannar där företagen verkar är också goda.

2009 har varit ett år med lägre produktionstakt. Detta har medfört att den tidigare positiva trenden av minskad energiförbrukning per produktionstimme brutits. Förklaringen till försämringen är att energiförbrukningen som går åt för uppvärmning och ventilation av industrifastigheterna är en betydande del av den totala förbrukningen.

Under 2010 kommer koncernen att genomföra en energikartläggning vid två av våra enheter.

Inom koncernen görs ett kontinuerligt arbete för att reducera elförbrukning genom att täta tryckluftsläckor, rörelsedetektorer för belysning etc.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten Koncernen har under de senaste åren omstrukturerats från att varit en diversifierad industrikoncern, till en koncern med högt teknik- och kompetensinnehåll inom Medicinteknik och Precisionsteknik. Denna förändring har genomförts genom utdelning av småhusrörelsen i form av Forshem Group till aktieägarna under 2006 och genom försäljningen av elektronikverksamheten under 2007. För att markera koncernens nya inriktning så ändrades bolagets firma från AB Westergyllen till Elos AB under 2008. Den övergripande inriktningen är att fokusera verksamheten till marknadssegment där koncernen kan utveckla ledande positioner. Koncernens tyngdpunkt finns inom Medicinteknik.

Marknadsförutsättningarna för koncernens verksamheter har i väsentlig grad påverkats av omvärldsläget under 2009. De förändrade marknadsförutsättningarna har medfört att koncernens nettoomsättning minskat med cirka 17 procent under året. Koncernens rörelseresultat har påverkats negativt av volymutvecklingen. Åtgärder för att anpassa verksamheten till den lägre volymen har genomförts under året.

Nettoomsättning och resultat Koncernens nettoomsättning minskade under året och uppgick till 422 mkr (499). Valutakursförändringar under året, då främst den svenska kronans förändring mot den danska kronan, har medfört att nettoomsättning påverkats positivt med cirka 8 mkr. Orderingången minskade under året med cirka 15 procent, justerat för årets valutaförändringar, och uppgick till 431 mkr (507).

Rörelseresultatet uppgick till 9,6 mkr (50,3). Resultatet efter finansiella poster uppgick till 0,5 mkr (37,0). Resultatförsämringen är hänförlig till den lägre volymen. För att balansera den negativa volymutvecklingen har åtgärder genomförts för sänka koncernens kostnadsnivå. Sammantaget medför detta bland annat att antalet anställda minskats med 37 medarbetare under året. Genomförda kostnadsanpassningar motsvarar kostnadsminskningar på cirka 30 mkr i årstakt.

Koncernens finansnetto har förbättrats och uppgick till -9,1 mkr (-13,3).

Resultat efter skatt uppgick till 1,6 mkr (27,9), vilket motsvarar 0:26 kr (4:62) per aktie före utspädning. Valutakursförändringar har påverkat resultatet efter skatt med -0,2 mkr (1,0).

Koncernens totalresultat uppgick till -1,6 mkr (33,9). Totalresultatet per aktie före utspädning uppgick till -0:26 kronor (5:60).

Medicinteknik Affärsområdet är en av Europas ledande utvecklings- och produktionspartner av mekaniska medicinteknikprodukter och komponenter som t ex dentala och ortopediska implantat och

instrument. För att ytterligare förstärka kundfokuseringen har en ny kundorienterad organisation för koncernens medicinteknik verksamhet etablerats. Den nya organisationen medför att verksamheten inom Elos Medical och Elos Pinol samordnats. Organisationen är indelad i tre affärssegment Dental, Ortopedi och Medical Devices.

Medicinteknik, som är ett prioriterat tillväxtområde inom koncernen, har under året påverkats negativt av minskad efterfrågan i kombination med att kunder prioriterat att anpassa sina lagervolymer till en dämpad efterfrågebild. Det bakomliggande efterfrågeläget är varierande mellan de olika prioriterade marknadssegmenten. Tillväxten inom marknadssegment som helt eller delvis finansieras av konsumenten, t ex dentala implantat och hörapparater, har påverkats negativt av omvärldsutvecklingen. Områden där den offentliga sjukvården står för kostnaden har påverkats i mindre grad.

Ortopedisegmenten, Trauma och Spine, uppvisar en stabil underliggande efterfrågan. Elos Medical har fortsatt arbetet med att utveckla affärsrelationerna med ett flertal nya kunder som har en betydande tillväxtpotential inom Ortopediområdet, vilket resulterat i ett stort antal inkörningar av nya produkter under året. Diabetessegmentet uppvisar fortsatt en stabil utveckling. Dentalsegmentet har uppvisat en starkt varierande efterfrågan vilket påverkat Elos Pinols leverans- och resultatutveckling negativt. Som en konsekvens har åtgärder vidtagits för att anpassa kostnaderna till en mer dämpad volymutveckling.

Beslut har fattats om att etablera en verksamhet i Kina. Etableringen är en del av koncernens strategi att växa geografiskt och kommer att vara en bas för leveranser till koncernens medicinteknikkunder som nu etablerar sig på den kinesiska marknaden. Avtalet med Novo Nordisk säkerställer beläggningen fram till utgången av 2012. Anläggningen beräknas tas i drift under tredje kvartalet 2010.

Koncernens strategi är att inom affärsområdet i ökande omfattning utveckla egna produkter som komplement till koncernens uppdragstillverkning. Marknadsreaktionerna har varit positiva och under 2009 har avtal med kunder slutits som kommer att resultera i leveranser under kommande år.

Nettoomsättningen uppgick till 252 mkr (307) vilket motsvarar en minskning med 20 procent justerat för valutakursförändringar. Volymminskningen är huvudsakligen hänförlig till Dental och Ljud & Vibration. Orderingången minskade under året med 19 procent, justerat för årets valutaförändringar, till 253 mkr (306). Rörelseresultatet har försämrats avsevärt och uppgick till 2,6 mkr (36,4) vilket ger en rörelsemarginal på 1,0 procent (11,9). Se även not 3.

Precisionsteknik Affärsområdet består av enheterna Elos Precision och Elos Fixturlaser. Elos Precision är specialiserat på tillverkning av små, komplexa detaljer med höga krav på precision och kvalitet. Elos Fixturlaser tillverkar och marknadsför laserbaserade uppriktungs- och positioneringssystem.

Affärsområdet Precisionstekniks utveckling under 2009 uppvisar en splittrad bild. Den del av verksamheten som är relaterad till energisektorn (turbin, offshore och vindkraft) uppvisar fortsatt en tillfredsställande efterfrågan. Övriga marknadssegment (process- och verkstadsindustrin) har påtagligt påverkats av omvärldsutvecklingen.

För Elos Precision har turbin- och offshoresegmenten utvecklats positivt. Övriga marknadssegment uppvisar en mycket svag utveckling. För att anpassa till rådande volymutveckling har åtgärder vidtagits för att minska kostnaderna, huvudsakligen, i form av bemanningsreduktioner. Vidtagna åtgärder har fått avsedd effekt. Även Elos Fixturlasers orderingång och leveranser har påverkats negativt av omvärldsutvecklingen. Efterfrågeläget har förbättrats successivt under andra halvåret. Två nya produkter, UPAD XA och XA Geo, har lanserats under det fjärde kvartalet.

Nettoomsättningen för affärsområdet uppgick till 174 mkr (194) vilket motsvarar en minskning med 11 procent. Orderingången minskade under året med 11 procent till 178 mkr (201). Det sammantagna rörelseresultatet försämrades och uppgick till 14,1 mkr (21,0). Rörelsemarginalen uppgick till 8,1 procent (10,8). Se även not 3.

Investeringar Koncernens investeringar i byggnader, mark, maskiner och inventarier uppgick till 37,3 mkr (39,5). En betydande del, cirka 22 mkr, av dessa investeringar är hänförliga till Elos Precision. Utöver detta har 4,5 mkr (3,0) investerats i balanserade utvecklingskostnader och 0,4 mkr (2,2) i immateriella anläggningstillgångar.

Forskning och utveckling I koncernens bolag sker ett kontinuerligt utvecklingsarbete som en naturlig del av den normala verksamheten. Utvecklingsarbetet sker ofta i nära samarbete med bolagens kunder. De kostnader som kan rubriceras som utvecklingskostnader uppgår till cirka 24 mkr (22), varav 4,5 mkr (3,0) redovisats som tillgång. De sammantagna utvecklingskostnaderna motsvarar 5,7 procent (4,4) av koncernens nettoomsättning.

Personal Vid periodens slut hade koncernen 336 (373) heltidsanställda. Uppgifter om fördelning per land samt ersättningar till ledande befattningshavare, styrelse och övriga anställda framgår av not 1.

Finansiell ställning och likviditet Koncernens balansomslutning har under året minskat med 44 mkr och uppgår till 526 mkr (571). Den lägre balansomslutningen är en följd av minskade omsättnings-tillgångar.

Koncernens egna kapital uppgår till 188 mkr (199). Det egna kapitalet per aktie uppgick till 31:01 kronor (32:91).

Den finansiella ställningen har förbättrats något under året. Det egna riskbärande kapitalet uppgick vid årsskiftet till 216 mkr (229), vilket motsvarar 41,1 procent (40,0) av totalkapitalet. Koncernens soliditet uppgick till 35,6 procent (34,9).

Koncernens kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 43,5 mkr (69,7). Kassaflödet efter investeringar och försäljning av anläggningstillgångar uppgick till 26,4 mkr (53,9).

Koncernens nettolåneskuld ökade marginellt under året och uppgick vid årsskiftet till 229 mkr (226).

Koncernens likvida medel inklusive ej utnyttjade checkkrediter uppgick vid årsskiftet till 87,4 mkr (109,8).

Operativa risker Elos kunder är verksamma inom ett flertal olika branscher, där medicinteknikområdet är det största. Med avseende på industristruktur och dess olika förutsättningar som gäller har koncernen indelats i två affärsområden: Medicinteknik och Precisionsteknik. Detta för att på bästa sätt skapa en fokusering av kompetens och utrustning för att kunna ge kunderna bästa möjliga service och produkter med lägsta möjliga risk. Några av de viktigaste faktorerna för Elos framgång och minimering av de operativa riskerna är:

- att Elos kunder är framgångsrika
- att tillsammans med koncernens kunder kontinuerligt förbättra sin och kundernas konkurrenskraft
- att verksamheten bedrivs effektivt vad avser intäkter, kostnader och kapitalbindning
- att verksamheterna har rätt kompetens, bl a vad gäller produktutveckling samt kvalitets- och tillverkningsprocesser

Elos är verksamt på konkurrensutsatta marknader och försöker uppnå konkurrensfördelar genom att erbjuda produkter och tjänster med ett högt värdeinnehåll. Kontinuerligt pågår arbete med att utveckla och effektivisera utvecklings-, kvalitets-, produktions- och distributionsprocesserna inom koncernen.

Koncernens verksamheter, speciellt Medicinteknikområdet, regleras av ett flertal olika standards och regelverk. Dessa ger riktlinjer och ställer krav på verksamheternas arbetssätt.

Exempel på dessa är ISO 9001, ISO 13485, 93/42 EEC och 21 CFR parts 820 and 11.

Avvikelser från dessa standards och regelverk kan påverka verksamheten negativt. Uppföljning och revision sker regelbundet inom koncernens företag. Revisioner utförs, där så krävs, av ackrediterade tredjeparts-organisationer. Verksamheterna följs även i flera fall av de större kunderna som kontrollerar efterlevnad mot standards och egna krav.

Finansiella risker och riskstyrning Koncernens finansiella instrument utgörs, förutom av derivat, av banklån, skuldebrev, finansiell leasing och avbetalningsköp samt likvida medel. Huvudsyftet med dessa finansiella instrument är att finansiera koncernens verksamhet. Koncernen har även andra finansiella instrument såsom kundfordringar och leverantörskulder som uppstår i verksamheten.

Koncernen genomför också transaktioner med derivat, i första hand valutaterminer, i syfte att hantera valutarisker som uppstår i koncernens verksamhet och dess finansiering.

Koncernens policy är att inte bedriva handel med finansiella instrument.

De största risker som föreligger genom koncernens finansiella instrument är ränterisk, likviditetsrisk, valutarisk och kreditrisk. Styrelsen granskar riskerna och har fastlagt en finanspolicy för hur de ska hanteras. En sammanfattning av koncernens principer ges nedan. Se även not 41.

Ränterisk Koncernens exponering mot marknadsrisken för förändringar av räntenivåerna hänför sig i första hand till koncernens långfristiga skuldförbindelser. Huvuddelen av koncernens lån är upptagna till rörlig ränta. En förändring av låneräntan med 1 procentenhet påverkar nettoresultatet med cirka 2 mkr.

Valutarisk Koncernens största valutarisk uppstår i samband med flödesexponering. Denna exponering uppstår när någon av koncernens enheter bedriver försäljning eller inköp i annan valuta än sin egen. Eloskoncernen består av skilda verksamhetsområden med olika typer av valutaexponering och valutarisk. Styrelsen har fastställt en koncernpolicy i form av ett ramverk för hantering av valutarisker. Huvudinriktningen är att 50–60 procent av det förväntade nettoflödet av utländsk valuta för de närmaste sex månaderna ska kurssäkras.

Elos har valt att tillämpa säkringsredovisning enligt IAS 39 och IAS 21 beträffande kassaflödessäkring och säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet. Detta innebär att den del av vinst eller förlust på säkringsinstrumentet som bestäms vara en effektivsäkring redovisas direkt mot eget kapital.

Kassaflödessäkring görs, enligt koncernens policy, när någon verksamhet investerar maskiner i utländsk valuta genom att terminskontrakt tecknas.

Koncernens exponering avseende nettotillgångar i utlandet utgörs av Elos Pinol A/S. Det egna kapitalet i Elos Pinol är säkrat i moderbolaget genom att moderbolaget har tecknat ett terminskontrakt i DKK som koncernmässigt minskar effekterna av valutaförändringarna i danska kronor gentemot svenska kronor.

Kreditrisk Koncernens försäljning till kommersiella kunder sker till största del på kredit. Koncernens kommersiella kunder är till övervägande delen väl etablerade företag eller organisationer. För samtliga kunder som erhåller kredit görs en individuell kreditbedömning.

Likviditetsrisk Koncernens policy är att finansieringshorisonten ska vara långsiktig. Målsättningen är att de kreditlimiter som finns hos externa kreditgivare dels ska täcka det kapitalbehov som beräknas uppkomma det närmaste året, dels innebära att koncernen har en god likviditetsberedskap.

Policyn är att likvida medel, inkl outnyttjade checkkrediter, ska uppgå till 6–12 procent av koncernens nettoomsättning. Placering av likvida medel ska endast ske i bankrelaterade instrument.

Miljöpåverkan Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken i två dotterbolag och anmälningsskyldig verksamhet i ett dotterbolag. Dessa verksamheter består i huvudsak av produktion av precisionsmekanikprodukter och är jämförelsevis ren. Verksamheterna medför mycket begränsade utsläpp i luft och vatten.

Övrigt Från och med den 4 februari 2008 har Elos B-aktie sektorklassificerats som Health Care-bolag i NASDAQ OMX Stockholm AB. Den fullständiga beteckningen är 35101010 - Health Care Equipment.

Konvertibelprogram Årsstämman i Elos AB beslutade den 28 april 2008 att godkänna styrelsens förslag om emission av högst 200 000 konvertibler om sammanlagt nominellt högst 16 000 000 SEK, med löptid från den 1 juli 2008 till den 30 juni 2011. Rätt att teckna konvertiblerna tillkom, med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, personer som vid teckningstidens utgång var tillsvidareanställda i koncernen. Anställda inom Eloskoncernen har tecknat konvertibler om totalt 13 920 000 SEK motsvarande 185 600 konvertibler till konverteringskursen 75 SEK. Om samtliga konvertibler konverteras till aktier, blir

utspädningen 3,1 procent av aktiekapitalet och 1,2 procent av röstetalet, baserat på antalet idag registrerade aktier. Konvertibelräntan är fastställd till 4,45 procent. Varje konvertibel kan under perioden 1 maj till 15 juni 2011 konverteras till en aktie av serie B i Elos AB. Transaktioner hänförliga till konvertiblerna genomfördes i juli 2008 och ingår i koncernens rapportering sedan dess. Egetkapitalandel har beräknats enligt IAS 32. Eftersom konvertibelräntan i stort motsvarar marknadsräntan så påverkas inte koncernens egna kapital i någon väsentlig utsträckning.

Moderbolaget Moderbolaget handlägger förutom centrala ledningsfrågor även koncernstödande verksamheter såsom teknisk support, finansiering och ekonomisk kontroll.

Moderbolagets nettoomsättning uppgick till 4,2 mkr (4,0). Resultatet efter finansiella poster uppgick till 10,0 mkr (-0,1). I resultatet ingår koncerninterna utdelningar på 23,3 mkr (7,5).

Andelen eget riskbärande kapital uppgick till 78,6 procent (70,2). Soliditeten uppgick till 78,5 procent (70,0). Moderbolagets likvida medel inklusive ej utnyttjade checkkrediter uppgick till 69,4 mkr (89,1).

Styrelsens arbete under 2009 Elos ABs styrelse består av sex ordinarie ledamöter. Verkställande direktören ingår i styrelsen.

I enlighet med aktiebolagslagens bestämmelser fastställer styrelsen varje år en arbetsordning för sitt arbete innehållande instruktioner avseende arbetsfördelningen inom styrelsen, ansvarsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören samt ekonomisk rapportering till styrelsen. Under året har styrelsen, utöver det konstituerande sammanträdet, hållit sex ordinarie sammanträden. Styrelsen behandlade vid dessa möten fasta punkter för respektive styrelsemöte som affärsläge, budget, årsbokslut och delårsrapporter. Vid ett möte behandlades speciellt koncernens långsiktiga strategi. Därutöver har frågor rörande investeringar, struktur- och organisationsförändringar behandlats.

Inom styrelsen finns en ersättningskommitté och en revisionskommitté. Ersättningskommittén behandlar och beslutar om ersättningar till VD och till VD direkt rapporterade befattningshavare. I ersättningskommittén ingår Stig-Arne Blom, Lars Spongberg och Thomas Öster. Ersättningskommittén har sammanträtt en gång sedan årsstämman 2009. Revisionskommittén består av Stig-Arne Blom, Agneta Bengtsson Runmarker och Erik Löwenadler. Kommittén har under året haft två möten sedan årsstämman 2009 där bolagets revisor har deltagit. Vid mötena har bl a frågor rörande intern kontroll behandlats.

Valberedning Vid ordinarie årsstämma 2009 bestämdes att valberedningen ska bestå av en representant för envar av de tre till röstetalet största aktieägarna den 30 september varje år samt en representant för de mindre aktieägarna. Valberedningens uppgift inför 2010 års ordinarie årsstämma är att lämna förslag på styrelseledamöter samt arvoden till styrelsen och revisorerna.

Valberedningen inför 2010 års årsstämma består av Lars Runmarker, Sture Öster och Bo Nilsson som representanter för de största aktieägarna och Ingemar Johansson som representant för de mindre aktieägarna.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare Styrelsen föreslår nedanstående riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen. Riktlinjerna är identiska med de riktlinjer som beslutades vid årsstämman den 29 april 2009.

Riktlinjerna ska omfatta de personer som under den tid som riktlinjerna gäller ingår i koncernens ledningsgrupp, för närvarande verkställande direktören, teknisk chef och ekonomichef samt verkställande direktören för respektive dotterbolag i koncernen. Riktlinjerna ska gälla för avtal som ingås efter årsstämmans beslut, samt för det fall ändringar görs i befintliga avtal efter denna tidpunkt.

Bolaget ska erbjuda en marknadsmässig totalkompensation som möjliggör att ledande befattningshavare kan rekryteras och behållas. Kompensationen till bolagsledningen ska bestå av fast lön, dessutom kan rörlig lön, individuella pensionsersättningar samt övriga ersättningar vara en del av ersättningspaketet. Tillsammans utgör dessa delar individens totalkompensation. Den rörliga lönen kan variera beroende på befattning och avtal och kan utgöra maximalt 40 procent av fast lön. Individuella pensionsavsättningar begränsas så att dessa är skattemässigt avdragsgilla för bolaget. Pensionsåldern är normalt 65 år.

Ledningens anställningsavtal inkluderar uppsägningsbestämmelser. Enligt dessa avtal kan anställning vanligen upphöra på den anställdes begäran med en uppsägningstid av tre-sex månader och på bolagets begäran med en uppsägningstid av sex-tolv månader. För verkställande direktören ska gälla en uppsägningstid om upp till tjugofyra månader. Avräkning ska ske mot andra inkomster under uppsägningstiden.

Styrelsen ska äga rätt att frångå ovanstående riktlinjer om styrelsen bedömer att det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som motiverar det.

Ägarförhållanden Vid utgången av 2009 uppgick aktiekapitalet i Elos AB till 37,8 mkr. Aktiekapitalet är uppdelat på A- och B-aktier. Förutom att A-aktien berättigar till en röst och B-aktien till en tiondels röst så finns ingen skillnad i de olika aktieseriernas rätt i bolaget. B-aktien är noterad på NASDAQ OMX Stockholm medan den röststarka A-aktien inte är noterad.

Totalt fördelas aktiekapitalet på 6 051 000 aktier, varav 1 099 740 utgörs av A-aktier och 4 951 260 av B-aktier. Enligt bolagsordningen i Elos AB har innehavare av A-aktie rätt att efter skriftlig framställan till bolaget begära att A-aktie ska stämplas om till B-aktie. Under 2009 har inga A-aktier stämplats om till B-aktier. Har A-aktie övergått till ny ägare, som inte tidigare är A-aktieägare i bolaget, ska aktien genast hembjudas övriga A-aktieägare till inlösen genom skriftlig anmälan till bolagets styrelse. Åtkomsten av aktien ska därvid styrkas samt, där aktien övergått genom köp, uppgift lämnas om köpeskillingen.

Antalet aktieägare uppgick den 31 december 2009 till 1 476 (1 446). De tio största ägarna innehar aktier som motsvarar 55,4 procent av aktiekapitalet och 83,1 procent av rösterna.

Händelser efter räkenskapsårets utgång Inga händelser av väsentlig betydelse har inträffat efter balansdagen.

Utsikter inför 2010 Marknadsutvecklingen är fortsatt svårbedömd. Efterfrågan för koncernens produkter och tjänster bedöms successivt förbättras under 2010.

Utdelning Styrelsen föreslår årsstämman att ingen (1:50) utdelning för verksamhetsåret 2009 lämnas.

Förslag till vinstdisposition Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

	Tkr
Balanserade vinstmedel	42 966
Årets resultat	13 487
Totalt	56 453

Styrelsen föreslår att dessa disponeras på följande sätt:

I ny räkning överföres	56 453
Totalt	56 453

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed, ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets verksamhet, ställning och resultat och dessutom beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget står inför. Styrelsen och verkställande direktören försäkrar också att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS såsom de antagits av EU, ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat samt att koncernförvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens verksamhet, ställning och resultat och dessutom beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som koncernen står inför.

Lidköping den 24 februari 2010

Stig-Arne Blom
Styrelsens ordförande

Agneta Bengtsson Runmarker
Styrelseledamot

Lars Spongberg
Styrelseledamot

Erik Löwenadler
Styrelseledamot

Thomas Öster
Styrelseledamot

Göran Brorsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 22 mars 2010
Ernst & Young AB

Björn Grundvall
Auktoriserad revisor

Koncernens resultaträkning

Tkr		2009	2008
Nettoomsättning	Not 2,3	422 002	499 419
Kostnad för sålda varor		-323 778	-360 197
Bruttoresultat		98 224	139 222
Försäljningskostnader		-26 126	-26 933
Administrationskostnader	Not 5	-44 205	-45 895
Utvecklingskostnader		-19 827	-18 897
Övriga rörelseintäkter	Not 7	1 766	3 123
Övriga rörelsekostnader	Not 8	-217	-290
Rörelseresultat	Not 1,3,6,9	9 615	50 330
<i>Resultat från finansiella investeringar</i>			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	Not 11	378	1 412
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter	Not 12	-9 463	-14 724
Resultat efter finansiella poster		530	37 018
Skatter	Not 14	1 035	-9 084
Årets resultat		1 565	27 934
Hänförligt till moderbolagets aktieägare		1 565	27 934
Minoritetsintresse		0	0
Övriga poster som påverkar totalresultatet			
Omräkningsdifferenser		-5 715	13 911
Säkring av nettoinvestering		2 543	-7 967
Summa totalresultat för perioden		-1 607	33 878
Hänförligt till moderbolagets aktieägare		-1 607	33 878
Minoritetsintresse		0	0
Årets resultat per aktie, före utspädning (kr)	Not 39	0:26	4:62
Årets resultat per aktie, efter utspädning (kr)	Not 39	0:25	4:58

Koncernens balansräkning

Tkr		2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	Not 15	10 227	10 083
Goodwill	Not 16	42 007	44 392
Övriga immateriella tillgångar	Not 17	2 494	2 848
		54 728	57 323
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	Not 18		
	Not 19	100 008	107 715
Maskiner och andra tekniska anläggningar	Not 20	136 033	128 137
Inventarier, verktyg och installationer	Not 21	13 657	16 090
Pågående nyanläggningar	Not 22	0	0
		249 698	251 942
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra aktier och andelar	Not 26, 41	20	20
		20	20
Summa anläggningstillgångar		304 446	309 285
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Råvaror och förnödenheter		33 255	39 031
Varor under tillverkning		29 575	26 559
Färdiga varor		56 103	62 437
		118 933	128 027
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	Not 41	69 500	81 519
Aktuell skattefordran		4 696	654
Övriga fordringar		1 241	3 517
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 27	4 580	5 700
		80 017	91 390
Kassa och bank	Not 41	21 416	41 214
Summa omsättningstillgångar		220 366	260 631
Tillgång som innehas till försäljning	Not 25,41	1 500	1 500
SUMMA TILLGÅNGAR		526 312	571 416

Koncernens balansräkning

Tkr		2009-12-31	2008-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 28		
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare			
Aktiekapital	Not 29	37 819	37 819
Övrigt tillskjutet kapital		55 526	55 526
Reserver		2 996	6 168
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		92 124	99 635
Summa eget kapital		188 465	199 148
Långfristiga skulder			
Avsättningar för pensioner	Not 31	15 560	14 103
Uppskjuten skatteskuld	Not 32	27 838	29 620
Övriga långfristiga avsättningar	Not 33	77	142
Långfristiga räntebärande skulder	Not 35,37,41	179 638	195 017
Summa långfristiga skulder		223 113	238 882
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	Not 34,37,41	20 811	20 408
Övriga räntebärande skulder	Not 35,37,41	34 293	37 458
Förskott från kunder		503	46
Leverantörsskulder	Not 41	22 276	28 550
Övriga skulder		15 901	25 191
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 36	20 950	21 733
Summa kortfristiga skulder		114 734	133 386
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		526 312	571 416
STÄLLDA SÄKERHETER	Not 37	260 863	266 383
EVENTUALFÖRPLIKTELSE	Not 38	1 022	2 319

Koncernens kassaflödesanalys

Tkr		2009	2008
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		530	37 018
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	Not 40	38 086	33 831
		38 616	70 849
Betald skatt		-3 744	-814
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		34 872	70 035
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Minskning/Ökning av varulager		9 094	-12 771
Minskning av rörelsefordringar		15 415	10 305
Minskning/Ökning av rörelseskulder		-15 890	2 097
Kassaflöde från den löpande verksamheten	Not 40	43 491	69 666
Investeringsverksamheten			
Investeringar i övriga anläggningstillgångar		-17 245	-18 905
Försäljning av övriga anläggningstillgångar		114	3 059
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-17 131	-15 846
Finansieringsverksamheten			
Minskning av räntebärande skulder		-37 030	-24 417
Utdelning till aktieägare		-9 076	-9 077
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-46 106	-33 494
Årets kassaflöde		-19 746	20 326
Likvida medel vid årets början		41 214	20 803
Kursdifferens i likvida medel		-52	85
Likvida medel vid årets slut	Not 34,40	21 416	41 214

Rapport över förändring i eget kapital

Koncernen

Tkr	Not 28	Hänförligt till moderbolagets aktieägare				Summa eget kapital
		Aktie-kapital	Övrigt till-skjutet kapital	Reserver	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	
Eget kapital 2008-01-01		37 819	55 526	224	80 778	174 347
Omräkningsdifferenser				13 911		13 911
Valutakursdifferenser från säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet				-7 967		-7 967
Årets resultat					27 934	27 934
Totalresultat				5 944	27 934	33 878
Utdelning					-9 077	-9 077
Eget kapital 2008-12-31		37 819	55 526	6 168	99 635	199 148
Omräkningsdifferenser				-5 715		-5 715
Valutakursdifferenser från säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet				2 543		2 543
Årets resultat					1 565	1 565
Totalresultat				-3 172	1 565	-1 607
Utdelning					-9 076	-9 076
Eget kapital 2009-12-31		37 819	55 526	2 996	92 124	188 465

Moderbolaget

Tkr	Not 28	Aktie-kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa
Eget kapital 2008-01-01		37 819	58 872	43 587	140 278
Koncernbidrag efter skatt				5 552	5 552
Årets resultat				1 957	1 957
Summa intäkter och kostnader för året				7 509	7 509
Utdelning				-9 077	-9 077
Eget kapital 2008-12-31		37 819	58 872	42 019	138 710
Koncernbidrag efter skatt				10 023	10 023
Årets resultat				13 487	13 487
Summa intäkter och kostnader för året				23 510	23 510
Utdelning				-9 076	-9 076
Eget kapital 2009-12-31		37 819	58 872	56 453	153 144

Moderbolagets resultaträkning

Tkr		2009	2008
Nettoomsättning	Not 2,4	4 219	3 952
Kostnad för sålda varor		-	-
Bruttoresultat		4 219	3 952
Administrationskostnader	Not 1,5	-11 191	-10 718
Rörelseresultat	Not 6	-6 972	-6 766
<i>Resultat från finansiella investeringar</i>			
Resultat från andelar i koncernbolag	Not 10	23 260	7 538
Ränteintäkter, koncernbolag		273	726
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	Not 11	2 060	1 512
Räntekostnader, koncernbolag		-99	-529
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter	Not 12	-8 529	-2 575
Resultat efter finansiella poster		9 993	-94
Bokslutsdispositioner	Not 13	1	-
Skatter	Not 14,28	3 493	2 051
Årets resultat	Not 28	13 487	1 957

Moderbolagets balansräkning

Tkr		2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	Not 21	340	403
		340	403
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernbolag	Not 23,41	137 978	137 978
Fordringar hos koncernbolag	Not 24	7 506	-
Andelar i intressebolag	Not 25,41	1 500	1 500
Uppskjuten skattefordran	Not 32	201	285
		147 185	139 763
Summa anläggningstillgångar		147 525	140 166
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		31	-
Fordringar hos koncernbolag		28 335	19 101
Aktuell skattefordran		518	349
Övriga fordringar		44	205
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 27	625	524
		29 553	20 179
Kassa och bank	Not 41	19 390	39 117
Summa omsättningstillgångar		48 943	59 296
SUMMA TILLGÅNGAR		196 468	199 462

Moderbolagets balansräkning

Tkr		2009-12-31	2008-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 28		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	Not 29	37 819	37 819
Reservfond		58 872	58 872
		96 691	96 691
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		42 966	40 062
Årets resultat		13 487	1 957
		56 453	42 019
Summa eget kapital		153 144	138 710
Obeskattade reserver	Not 30	1 377	1 378
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	Not 31	5 426	5 417
Summa avsättningar		5 426	5 417
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	Not 35,37,41	25 678	33 045
Summa långfristiga skulder		25 678	33 045
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	Not 34,37,41	-	-
Övriga räntebärande skulder	Not 35,37,41	7 367	7 367
Leverantörsskulder	Not 41	127	296
Skulder till koncernbolag		1 402	10 915
Övriga skulder		94	108
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 36	1 853	2 226
Summa kortfristiga skulder		10 843	20 912
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		196 468	199 462
STÄLLDA SÄKERHETER	Not 37	2 000	2 000
ANSVARSFÖRBINDELSER	Not 38	108	12 043

Moderbolagets kassaflödesanalys

Tkr		2009	2008
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		9 993	-94
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	Not 40	72	-247
		10 065	-341
Betald skatt		-169	762
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital			
		9 896	421
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Minskning av rörelsefordringar		4 395	4 153
Minskning/Ökning av rörelseskulder		-10 069	16 658
Kassaflöde från den löpande verksamheten	Not 40	4 222	21 232
Investeringsverksamheten			
Investeringar i övriga anläggningstillgångar		-7 506	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-7 506	0
Finansieringsverksamheten			
Minskning/Ökning av räntebärande skulder		-7 367	7 393
Utdelning till aktieägare		-9 076	-9 077
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-16 443	-1 684
Årets kassaflöde		-19 727	19 548
Likvida medel vid årets början		39 117	19 569
Likvida medel vid årets slut	Not 34,40	19 390	39 117

Bokslutskommentarer och noter

Elos AB, org.nr 556021-9650, är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Lidköpings kommun, Västra Götalands län.

Elos ABs årsredovisning för verksamhetsåret 2009 är undertecknad av styrelsen och verkställande direktören den 24 februari 2010. De i årsredovisningen ingående resultat- och balansräkningarna för moderbolaget och koncernen ska fastställas på årsstämman i Elos AB som hålls den 28 april 2010.

Redovisningsprinciper Elos koncernredovisning är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS). Eftersom moderbolaget är ett bolag inom EU tillämpas bara av EU godkända IFRS. Koncernredovisningen är vidare upprättad i enlighet med svensk lag genom tillämpning av RFR 1.2 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering. Moderbolagets årsredovisning är upprättad i enlighet med svensk lag och med tillämpning av RFR 2.2 Redovisning för juridiska personer från Rådet för finansiell rapportering. Detta innebär att IFRS värderings- och upplysningsregler tillämpas med de avvikelser som framgår av avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Nya redovisningsprinciper 2009 Ett antal ändringar av befintliga standarder, nya tolkningar samt en ny standard (IFRS 8) har trätt i kraft per 1 januari 2009. För Elos vidkommande har följande standarder och tolkningar som trätt i kraft per 1 januari 2009 bedömts vara relevanta för utformningen av den finansiella rapporten samt dess redovisningsprinciper.

IAS 1, Utformning av finansiella rapporter

Denna rapport innebär att koncernens resultaträkning utökas med övriga poster i totalresultat. Dessa poster redovisades tidigare direkt i eget kapital. Som en konsekvens utgår dessa poster i förändringen av koncernens eget kapital. Förändringen innebär inte att någon ny information redovisas eller några förändringar av nyckeltal. En annan förändring är att nya benämningar på de finansiella rapporterna kan användas.

IFRS 8, Rörelsesegment

Denna standard har som utgångspunkt att segmentsupplysningar ska presenteras utifrån ledningens perspektiv. Elos segmentsinformation har redan tidigare utgått ifrån den interna rapporteringen. Detta får till följd att Elos segmentsindelning inte förändras jämfört med vad som tidigare presenterats i enlighet med IAS 14.

I övrigt tillämpar Elos samma redovisningsprinciper och värderingsmetoder som föregående år.

Nya eller ändrade rekommendationer med tillämpning från och med 2010 bedöms inte ha någon väsentlig påverkan på de finansiella rapporterna.

Koncernredovisning Koncernredovisningen baseras på historiska anskaffningsvärden, med undantag för finansiella instrument som redovisas till verkligt värde. Det redovisade värdet på tillgångar och skulder som säkrats, och som normalt redovisas till anskaffningsvärde, har justerats för förändringar i de verkliga värden som hänför sig till de risker som säkrats (säkring av verkligt värde).

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget och samtliga dotterbolag, varmed avses de bolag i vilka Elos AB äger mer än 50 procent av aktiernas röstvärde, eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. De finansiella rapporterna för moderbolaget och dotterbolagen som tas in i koncernredovisningen avser samma period och är upprättade enligt de redovisningsprinciper som gäller för koncernen.

Alla koncerninterna mellanhavanden, intäkter, kostnader, vinster eller förluster som uppkommer i transaktioner mellan företag som omfattas av koncernredovisningen elimineras i sin helhet.

Ett dotterbolag tas med i koncernredovisningen från förvärvstidpunkten, vilken är den dag då moderbolaget får ett bestämmande inflytande, och ingår i koncernredovisningen fram till den dag det bestämmande inflytandet upphör.

Vid förvärv av bolag tillämpas förvärvsmetoden vilket innebär bland annat att anskaffningsvärdet fördelas på förvärvade tillgångar, övertagna åtaganden och skulder vid förvärvstidpunkten på basis av dess verkliga värden.

Som intressebolag redovisas bolag där Elos AB har ett aktieinnehav som motsvarar minst 20 procent och högst 50 procent av röstvärdet eller på annat sätt har ett betydande inflytande. Intressebolag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Denna metod innebär att bokförda värdet på aktierna i intressebolag förändras med koncernens andel i intressebolagens resultat minskat med erhållen utdelning.

I koncernredovisningen ingående utländska dotterbolags resultat- och balansräkningar har omräknats enligt den så kallade dagskursmetoden. Denna metod innebär att balansräkningen omräknas till balansdagens kurs och resultaträkningen till genomsnittskurs. Härvid uppkommen omräkningsdifferens har redovisats mot totalresultat.

Kritiska redovisningsfrågor samt uppskattningar och bedömningar

Vid upprättandet av Elos koncernredovisning har styrelsen och verkställande direktören inte identifierat några kritiska redovisningsfrågor som haft stor betydelse för redovisade belopp.

Vissa antaganden om framtiden och vissa uppskattningar och bedömningar per balansdagen har särskild betydelse för värderingen av tillgångarna och skulderna i balansräkningen.

Innehavet i Diashunt Intressenter AB (fd Hemapure) omvärderades under 2007 och motsvarar verkligt värde. Se not 25.

Redovisning av kostnaden för förmånsbestämda pensionsplaner är baserad på aktuariella beräkningar som i sin tur grundar sig på utvecklingen av olika faktorer. Se not 31.

Värdet på goodwill provas minst en gång per år med avseende på eventuellt nedskrivningsbehov. Prövningen kräver en bedömning av nyttjandevärdet på den kassagenererande enhet, eller grupper av enheter, till vilken goodwillvärdet är hänförligt. Detta kräver i sin tur att det förväntade framtida kassaflödet från den kassagenererande enheten uppskattas samt en relevant diskonteringsränta fastställs för beräkning av kassaflödets nuvärde. De bedömningar som gjorts per den 31 december 2009 anges i not 16.

Rörelseförvärv IFRS 3 tillämpas på rörelseförvärv och innebär att verkligt värde på identifierbara tillgångar och skulder i den förvärvade verksamheten fastställs vid förvärvstidpunkten. Identifierbara tillgångar och skulder innefattar även tillgångar, skulder och avsättningar inklusive förpliktelser och anspråk från utomstående part som inte redovisas i den förvärvade verksamhetens balansräkning. Avsättningar görs inte för utgifter avseende planerade omstruktureringsåtgärder som är en del av förvärvet. Skillnaden mellan anskaffningsvärdet för förvärvet och förvärvat andel av nettotillgångarna i den förvärvade verksamheten klassificeras som goodwill och redovisas som immateriell tillgång i balansräkningen.

Nyttjandeperioden för varje enskild immateriell tillgång fastställs och skrivs av över nyttjandeperioden. Om nyttjandeperioden bedöms som obestämbar sker ingen avskrivning. En bedömning som resulterar i att en immateriell tillgångs nyttjandeperiod är obestämbar beaktar alla relevanta förhållanden och grundas på att det inte finns någon förutsebar borte tidsgräns för det nettokassaflöde som tillgången genererar. Nyttjandeperioden för goodwill antages generellt som obestämbar.

Rapportering för segment Elos är organiserat i två affärsområden, Medicinteknik och Precisionsteknik. Dessa rörelsegränar utgör den primära indelningsgrunden för IFRS 8 Rörelsesegment. Koncernen bedriver verksamhet i Sverige och Danmark. Huvuddelen av verksamheten bedrivs i Sverige.

Finansiella instrument Finansiella tillgångar och skulder redovisas initialt till sitt anskaffningsvärde vilket då motsvarar dess verkliga värde. Finansiella tillgångar och skulder i utländsk valuta omvärderas till svenska kronor med beaktande av balansdagens valutakurs. Utestående derivat redovisas till verkligt värde i balansräkningen och förändringen redovisas i resultaträkningen. Se även not 41.

Intäkter Intäkter redovisas när varorna är levererade och äganderätten har övergått till köparen.

Avskrivningar Avskrivningar enligt plan är beräknade på tillgångarnas anskaffningsvärden, i förekommande fall reducerade med erhållna lokaliseringsbidrag. Tidigare gjorda uppskrivningar har inräknats i tillgångarnas anskaffningsvärden. Avskrivningssatserna baseras på tillgångarnas beräknade nyttjandeperioder.

Avskrivningar enligt plan uppgår till följande procentsatser:

Byggnader	2–4 %
Markanläggningar	3,75–5 %
Fordon och lättare maskiner	20 %
Övriga maskiner	10–20 %
Datorer och kontorsmaskiner	20–33 %
Övriga inventarier	10 %
Patent och övriga immateriella tillgångar	20 %

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten se nedan

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten består av utvecklingskostnader för framtagning av nya produkter hos Elos Fixturlaser. De balanserade utvecklingskostnaderna skrivs av linjärt över tillgångarnas uppskattade nyttjandeperioder. De nu redovisade tillgångarna bedöms ha en nyttjandeperiod om tre till fem år.

Nedskrivningar Elos tillämpar IAS 36 Nedskrivningar vilket innebär att det görs en bedömning av enskilda tillgångars, grupper av tillgångars eller kassagenererande enheters återvinningsvärde då det finns

indikationer på att en tillgång har minskat i värde. Är det bokförda värdet högre än återvinningsvärdet sker en nedskrivning till återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högsta av nettoförsäljningsvärdet och nyttjandevärdet.

Lånekostnader Lånekostnader aktiveras om de är direkt hänförliga till inköp, konstruktion eller produktion av tillgång som med nödvändighet tar betydande tid i anspråk för att färdigställa och är avsedd för användning eller försäljning.

Skatt Inkomstskatt och uppskjuten skatt redovisas enligt IAS 12 Inkomstskatter.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas efter hur de temporära skillnaderna förväntas bli reglerade och med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Temporära skillnader beaktas ej i koncernmässig goodwill och inte heller i skillnader hänförliga till aktier i koncernbolag. I koncernredovisningen är obeskattade reserver uppdelade på uppskjuten skatteskuld och eget kapital. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att medföra lägre skattebetalningar i framtiden.

Skattesatsen för Sverige i årets bokslut är 26,3 procent (28,0). Se not 14.

Pensioner Elos åtagande för pensioner fullgörs genom fortlöpande utbetalningar till fristående myndigheter eller försäkringsbolag samt genom avsättningar och utbetalningar som omfattas av det så kallade FPG/PRI-systemet.

Pensionsåtaganden genom förmånsbestämda planer beräknas i koncernen enligt aktuariella metoder och ersättningsbeloppen beräknas enligt den så kallade Projekt Unit Credit Method och minskas med marknadsvärdet av pensionstillgångar. Metoden innebär att varje tjänstgöringsperiod anses ge upphov till en tillkommande enhet av den slutliga förpliktelsen. Varje enhet beräknas separat och tillsammans utgör de den totala förpliktelsen på balansdagen. Avsikten med principen är att kostnadsföra pensionsbetalningarna linjärt under anställningstiden. Beräkningen görs

årligen av oberoende aktuarier. Den förmånsbestämda skulden värderas därvid till nuvärdet av förväntade framtida utbetalningar med användande av en diskonteringsränta, som motsvarar räntan som anges i not 31.

Beräknade aktuariella vinster och förluster redovisas inte inom den tioprocentiga korridoren. Det är först när aktuariella vinster och förluster faller utanför korridoren som intäkter respektive kostnader redovisas. Resultatfördelningen sker över pensionsförpliktelsens förväntade genomsnittliga återstående tjänstgöringstid.

Redovisningen tillämpas beträffande alla identifierade förmånsbestämda pensionsplaner i koncernen. Koncernens utbetalningar avseende avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som kostnad under den period de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

Statliga stöd Statliga bidrag relaterade till tillgångar redovisas i balansräkningen genom att bidraget reducerar tillgångens redovisade värde. Statliga bidrag som erhålls för att täcka en viss kostnad redovisas som en minskning av motsvarande kostnader.

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten

Utgifter för utveckling av egna produkter i dotterbolaget Elos Fixturlaser redovisas som immateriell tillgång i balansräkningen under rubriken Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten när följande förhållanden föreligger:

Det är tekniskt möjligt att färdigställa den nyutvecklade produkten så att den kan säljas. Det är bolagets avsikt att färdigställa produkten och sälja den. Bolaget har förutsättningar att sälja produkten och den bedöms komma att medföra ekonomiska fördelar för bolaget. Det finns adekvata tekniska, finansiella och andra resurser för att fullfölja utvecklingen och att sälja produkten. Bolaget måste också på ett tillförlitligt sätt kunna beräkna de utgifter för utveckling som kan hänföras till den nya produkten.

Goodwill Nedskrivningsbehovet prövas minst årligen för immateriella tillgångar, inklusive goodwill, med obestämbar nyttjandeperiod. Nedskrivningsbehovet för goodwill prövas genom följande förfarande.

Det goodwillvärde som fastställs per förvärvstidpunkten fördelas på kassagenererande enheter, eller grupper av kassagenererande enheter. Till dessa kassagenererande enheter kan hänföras även tillgångar och skulder som vid förvärvstidpunkten redan finns i

koncernen. Varje sådant kassaflöde som goodwill fördelas till motsvaras av den lägsta nivån inom koncernen på vilken goodwill övervakas i företagets styrning och är inte en större del av koncernen än ett segment, vilket motsvarar en rörelsegren eller ett geografiskt område enligt koncernens segmentsrapportering. Se not 16.

Ett nedskrivningsbehov föreligger när det återvinningsbara beloppet avseende en kassagenererande enhet (eller grupper av kassagenererande enheter) understiger redovisat värde. En nedskrivning redovisas då i resultaträkningen.

Leasingavtal Leasingavtal redovisas i koncernen enligt IAS 17 Leasingavtal. Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överfört till leasetagaren. I annat fall är det fråga om operationell leasing. I korthet innebär finansiell leasing att gällande anläggningstillgång redovisas som tillgångspost i balansräkningen medan en motsvarande skuld bokas upp på passivsidan av balansräkningen. I resultaträkningen redovisas planenliga avskrivningar på tillgången i enlighet med bolagets avskrivningsprinciper. Den del av leasingavgiften som avser ränta redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen medan resterande del av leasingavgiften minskar uppbokad skuld. Operationell leasing innebär i korthet att någon tillgångs- eller motsvarande skuldpost inte redovisas i balansräkningen hos leasingtagaren.

Varulager Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningskostnaden enligt den så kallade först införst ut-principen och verkliga värdet. Erforderligt avdrag har gjorts för inkurans.

Avsättningar Avsättningar redovisas enligt IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventaltillgångar. En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns ett åtagande och det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Moderbolagets redovisningsprinciper Moderbolaget tillämpar RFR 2.2 Redovisning för juridiska personer från Rådet för finansiell rapportering. Detta

innebär att moderbolaget tillämpar IFRS värderings- och upplysningsregler med bland annat nedan angivna avvikelser.

Erlagda pensionspremier samt förändring av redovisad pensionsskuld till FPG/PRI redovisas fortlöpande som en pensionskostnad.

Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing.

Koncernbidrag och aktieägartillskott redovisas i enlighet med UFR 2 från Rådet för finansiell rapportering. Detta innebär att koncernbidrag och aktieägartillskott samt därtill hörande skatt har redovisats direkt i det egna kapitalet och ej över resultaträkningen.

Närståendetransaktioner Utöver vad som anges i not 1 har inga närståendetransaktioner förekommit.

1 Personal och personalkostnader

Medelantalet anställda fördelade på kvinnor och män	2009			2008		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Koncernen						
Sverige	171	57	228	184	56	240
Danmark	80	35	115	87	41	128
	251	92	343	271	97	368
Moderbolaget						
Sverige	2	2	4	2	2	4
Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2009			2008		
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Totalt	Styrelse och VD	Övriga anställda	Totalt
Koncernen						
Löner och andra ersättningar	6 328	139 317	145 645	6 724	150 134	156 858
(varav resultatlön)	(51)	(0)	(51)	(529)	(124)	(653)
sociala kostnader	3 604	33 042	36 646	3 537	38 057	41 594
(varav pensionskostnader)	(2 173)	(11 128)	(13 301)	(1 972)	(10 439)	(12 411)
	9 932	172 359	182 291	10 261	188 191	198 452
Moderbolaget						
Löner och andra ersättningar	2 185	1 391	3 576	2 348	1 728	4 076
(varav resultatlön)	(0)	(0)	(0)	(196)	(124)	(320)
sociala kostnader	1 558	1 003	2 561	1 476	678	2 154
(varav pensionskostnader)	(874)	(715)	(1 589)	(772)	(203)	(975)
	3 743	2 394	6 137	3 824	2 406	6 230
Löner, andra ersättningar per land	2009			2008		
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Totalt	Styrelse och VD	Övriga anställda	Totalt
Moderbolaget i Sverige	2 185	1 391	3 576	2 348	1 728	4 076
Dotterbolag i Sverige	2 285	74 718	77 003	2 610	78 117	80 727
Dotterbolag i Danmark	1 858	63 208	65 066	1 766	70 289	72 055
	6 328	139 317	145 645	6 724	150 134	156 858

Kapitalvärdet av samtliga pensionsförpliktelser, utöver tjänstepensioner enligt ITP-planen m m och övriga skuldförda pensionsförpliktelser, uppgick vid 2009 års utgång till 763 tkr (1.083) i koncernen och med samma belopp i moderbolaget. Av moderbolagets förpliktelser avsåg 763 tkr (1.083) den tidigare ordföranden och verkställande direktören Sture Öster. Samtliga förpliktelser har tryggats med engångsbetalda kapitalförsäkringar. Pensionsförpliktelserna är i samtliga fall begränsade till vad som faller ut på tecknad kapitalförsäkring.

Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Något särskilt arvode utgår ej för kommittéarbete. Arbets-tagarrepresentanter erhåller ej arvode.

Ersättning till verkställande direktör och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, bilförmån, rörlig ersättning samt pension. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör koncernledningen. Den rörliga ersättningen kan variera beroende på befattning och kan maximalt utgöra 40 procent av fast lön. Den rörliga ersättningen baseras på utfall av resultat och kassaflöde i koncernen samt uppnått resultat i viktiga förbättringsområden.

Berednings- och beslutsprocess

Styrelsen har utsett en ersättningskommitté som behandlar och beslutar om ersättningar till VD och till VD direkt rapportering befattningshavare.

Ersättningar och övriga förmåner under året

I enlighet med bolagstämmans beslut om arvoden till styrelsen har under 2009 utbetalats 625 tkr (610 tkr). Till styrelsens ordförande Stig-Arne Blom har utbetalats styrelsearvode med 150 tkr (föreg år Sture Öster 140).

Till verkställande direktören har utgått lön och annan ersättning inkl bilförmån om sammanlagt 1.560 tkr (1.738 tkr). Ingen resultatlön har utgått till verkställande direktören. Av ersättningen 2008 utgjorde 196 tkr resultatlön. Resultatlön baseras på koncernens resultat och kassaflöde.

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Bolaget betalar en årlig premie för verkställande direktörens pensionsförsäkring motsvarande ITP-planen med ett tillägg motsvarande fyra basbelopp. Pensionsgrundande lön är grundlönen samt ett genomsnitt av de tre senaste årens rörliga ersättningar. Pensionen är avgiftsbestämd. Den betalda pensionspremien för 2009 uppgick sammanlagt till 640 tkr (559 tkr). Vid uppsägning från bolagets sida gäller en uppsägningstid på 24 månader med avräkning mot andra inkomster under uppsägningstid. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida gäller en uppsägningstid på sex månader. Inga särskilda avtal finns beträffande avgångsvederlag.

Till övriga personer i koncernledningen har under 2009 utgått lön och annan ersättning inkl bilförmån om sammanlagt 1.015 tkr (1.351 tkr). Ingen resultatlön har utgått till övriga koncernledningen 2009. Av ersättningen 2008 utgjorde 124 tkr resultatlön. Resultatlönen baseras på koncernens resultat och kassaflöde och uppnådda mål i viktiga förbättringsområden. Pensionsåldern för övriga ledande befattningshavare

Not 1 forts

är 65 år. Bolaget betalar en årlig premie för övriga ledande befattningshavares pensionsförsäkring motsvarande ITP-planen med ett tillägg motsvarande ett basbelopp. Pensionsgrundande lön är grundlönen samt ett genomsnitt av de tre senaste årens rörliga ersättning. Pensionen är avgiftsbestämd. Den för 2009 betalda pensionsförsäkringen uppgick till 203 tkr (208 tkr). Avtal för övriga ledande befattningshavare överensstämmer med årsstämmans beslut om riktlinjer till ledande befattningshavare.

Till ledande befattningshavare i dotterbolagen inkl dotterbolags VD, totalt 28 personer (28), har lön och annan ersättning inkl bilförmån utgått om sammanlagt 19.168 tkr (19.037). Pensionskostnader uppgick till 2.942 tkr (2.819).

Utöver vad som redovisats ovan har inga andra ersättningar eller förmåner utgått till styrelseledamöter eller ledande befattningshavare. Några andra transaktioner med närstående har inte förekommit.

Könsfördelning inom styrelse och företagsledning

(Antal personer)

	2009			2008		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Styrelseledamöter inkl suppleanter						
Koncernen	24	2	26	25	2	27
varav moderbolaget	6	1	7	7	1	8

	2009			2008		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Företagsledningar						
Koncernen	26	5	31	27	4	31
varav moderbolaget	2	1	3	2	1	3

2 Nettoomsättning

Moderbolagets intäkter som i sin helhet är interna fördelar sig enligt följande (mkr):

	2009	2008
Administrationsarvoden	4,2	4,0
Övrigt	-	-
Summa	4,2	4,0

3 Information om segment

Medicinteknik

Affärsområdet Medicinteknik består av dotterbolagen Elos Medical och Elos Pinol. Bolagen tillverkar medicintekniska produkter.

Precisionsteknik

Affärsområdet Precisionsteknik består av dotterbolagen Elos Precision och Elos Fixturlaser. Bolagen tillverkar finmekaniska produkter och laserbaserade system för uppriktning och positionering.

Not 3 forts

Övriga upplysningar Mkr	Medicin- teknik	Precisions- teknik	Övrigt/ Eliminering	Summa
Tillgångar	356,8	144,4	1,5	502,7
Ofördelade tillgångar				23,6
Summa tillgångar	356,8	144,4		526,3
Skulder	70,3	37,9		108,2
Ofördelade skulder				229,6
Summa skulder	70,3	37,9		337,8
Investeringar	14,1	28,1		
Avskrivningar	21,5	14,9		
Övriga kostnader som ej motsvaras av utbetalningar	0,6	0,7		

I försäljningen inom affärsområde Medicinteknik under 2009 ingår försäljning till en enskild kund med 65,2 Mkr. I försäljningen inom affärsområde Precisionsteknik ingår försäljning till en enskild kund med 63,9 Mkr.

2009 Mkr	Medicin- teknik	Precisions- teknik	Övrigt/ Eliminering	Summa
Intäkter				
Extern försäljning	251,8	173,4	-3,2	422,0
Intern försäljning	2,0	0,0	-2,0	0,0
Summa intäkter	253,8	173,4	-5,2	422,0
Resultat				
Rörelseresultat före ofördelade kostnader	2,6	14,1		16,7
Ofördelade kostnader				-7,1
Rörelseresultat	2,6	14,1		9,6
Räntetäkter m m				0,4
Räntekostnader m m				-9,5
Skatt på årets resultat				1,1
Årets nettoresultat				1,6

2008 Mkr	Medicin- teknik	Precisions- teknik	Övrigt/ Eliminering	Summa
Intäkter				
Extern försäljning	307,1	194,2	-1,9	499,4
Intern försäljning	0,7	0,0	-0,7	0,0
Summa intäkter	307,8	194,2	-2,6	499,4
Resultat				
Rörelseresultat före ofördelade kostnader	36,4	21,0		57,4
Ofördelade kostnader				-7,1
Rörelseresultat	36,4	21,0		50,3
Räntetäkter m m				1,4
Räntekostnader m m				-14,7
Skatt på årets resultat				-9,9
Årets nettoresultat				27,1

Not 3 forts

Övriga upplysningar Mkr	Medicin- teknik	Precisions- teknik	Avvecklad verksamhet	Summa
Tillgångar	389,0	147,5	1,5	538,0
Ofördelade tillgångar				33,4
Summa tillgångar	389,0	147,5		571,4
Skulder	67,5	32,7		100,2
Ofördelade skulder				272,1
Summa skulder	67,5	32,7		372,3
Investeringar	32,3	11,0		
Avskrivningar	21,0	12,3		
Övriga kostnader som ej motsvaras av utbetalningar	0,6	0,7		

Försäljning uppdelad efter marknad

Nedanstående tabell visar fördelningen av koncernens försäljning per marknad, oavsett var produkterna har tillverkats.

Mkr	2009	2008
Sverige	183,6	224,8
Norden exkl Sverige	111,8	120,2
Europa exkl Norden	84,7	104,6
Nordamerika	17,3	22,8
Övriga marknader	24,6	27,0
Summa	422,0	499,4

Tillgångar och investeringar per geografiskt område

Nedanstående tabell visar det redovisade värdet på tillgångar samt investeringar fördelade på geografiska områden efter var tillgångarna är belägna.

Mkr	Tillgångar		Investeringar	
	2009	2008	2009	2008
Sverige	295,9	309,1	34,7	26,7
Danmark	230,4	262,3	7,5	18,0
Övriga områden	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	526,3	571,4	42,2	44,7

4 Inköp och försäljning mellan koncernbolag

Av moderbolagets intäkter avser 4,2 mkr (4,0) intäkter från koncernbolag. Några inköp från koncernbolag har ej förekommit under året.

5 Information angående ersättning till revisorer

Arvode och kostnadsersättningar	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ernst & Young AB Revisionsuppdrag	931	803	240	263
Andra uppdrag	283	58	271	17
Summa	1 214	861	511	280

6 Avskrivningar enligt plan

Koncernen 2009	Kostnad för sålda varor	Förs.- kostn.	Utveckl.- kostn.	Adm.- kostn.	Summa
Övriga immateriella tillgångar	612				612
Balanserade utvecklingskostnader			4 383		4 383
Byggnader	3 585			176	3 761
Markanläggningar	22			2	24
Maskiner och andra tekniska anläggningar	18 127			1 339	19 466
Inventarier, verktyg och installationer	8 408		433	515	9 356
Summa	30 754	0	4 816	2 032	37 602

Not 6 forts

Koncernen 2008	Kostnad för sålda varor	Förs.- kostn.	Utveckl.- kostn.	Adm.- kostn.	Summa
Övriga immateriella tillgångar	98				98
Balanserade utvecklingskostnader			3 435		3 435
Byggnader	3 701			176	3 877
Markanläggningar	22			2	24
Maskiner och andra tekniska anläggningar	21 021			1 218	22 239
Inventarier, verktyg och installationer	3 623	563	92	448	4 726
Summa	28 465	563	3 527	1 844	34 399

Moderbolaget 2009	Adm.- kostn.	Summa
Inventarier	63	63
Summa	63	63

2008		
Inventarier	72	72
Summa	72	72

7 Övriga rörelseintäkter

Koncernen	2009	2008
Vinst vid försäljning av övriga anläggningstillgångar	0	1 400
Kursvinster	262	233
Övrigt	1 504	1 490
Summa	1 766	3 123

8 Övriga rörelsekostnader

Koncernen	2009	2008
Kursförluster	-196	-281
Övrigt	-21	-9
Summa	-217	-290

9 Kostnader fördelade på kostnadsslag

Nedanstående kostnader omfattar kostnad för sålda varor, försäljningskostnader, administrationskostnader och utvecklingskostnader för kvarvarande verksamheter.

Koncernen	2009	2008
Material inkl underentreprenader	124 767	148 694
Ersättningar till anställda	182 281	198 452
Avskrivningar	37 602	34 399
Övriga kostnader	69 286	70 377
Summa	413 936	451 922

10 Resultat från andelar i koncernbolag

Moderbolaget	2009	2008
Utdelning	23 260	7 538
Summa	23 260	7 538

11 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Koncernen	2009	2008
Ränteintäkter	378	1 331
Kursdifferenser	-	55
Övrigt	-	26
Summa	378	1 412
Moderbolaget	2009	2008
Ränteintäkter	308	1 278
Kursdifferenser	1 752	234
Summa	2 060	1 512

12 Övriga räntekostnader och liknande resultatposter

Koncernen	2009	2008
Räntekostnader	-9 363	-14 521
Kursdifferenser	-100	-203
Summa	-9 463	-14 724
Moderbolaget	2009	2008
Räntekostnader	-1 369	-2 575
Kursdifferenser	-7 160	-
Summa	-8 529	-2 575

13 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget	2009	2008
Skilnad mellan bokförd avskrivning och avskrivningar enligt plan på		
- maskiner och inventarier	1	-
Summa	1	0

14 Skatter

Koncernen	2009	2008
Aktuell skatt	-10	-3 580
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	1 045	-5 504
Summa skatt	1 035	-9 084

Skilnaden mellan koncernens redovisade skattekostnad och skattekostnad baserad på gällande skattesats består av följande komponenter:

Koncernen	2009	2008
Redovisat resultat före skatt	530	37 018
Skatt enligt gällande skattesats	-139	-10 365
Skatteeffekter av:		
Effekt till följd av ändrad skattesats	-	835
Av-/nedskrivning koncernmässiga övervärden	-24	-52
Aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder	-	-
Skilnader i utländska skattesatser	-38	419
Övrigt	1 236	79
Redovisat skattekostnad	1 035	-9 084

Den gällande skattesatsen i Sverige är 26,3 procent (28,0) och i Danmark 25 procent för inkomståret 2009. Vid beräkning av uppskjuten skatt har 26,3 procent (26,3 procent) använts som skattesats enligt bestämmelser för inkomståret 2009 i Sverige.

Moderbolaget	2009	2008
Aktuell skatt i resultaträkningen	-	-
Skatt hänförlig till koncernbidrag	3 577	2 159
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-84	-108
Summa	3 493	2 051

15 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten

Koncernen	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	27 994	25 012
Årets inköp	4 527	2 982
Utgående anskaffningsvärde	32 521	27 994
Ingående avskrivningar	17 911	14 476
Årets avskrivningar	4 383	3 435
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	22 294	17 911
Redovisat värde vid årets slut	10 227	10 083

Nyttjandeperioden för balanserade utgifter för utvecklingsarbeten bedöms uppgå till mellan tre och fem år.

16 Goodwill

Koncernen	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	54 094	48 131
Omräkningsdifferenser	-2 385	5 963
Utgående anskaffningsvärde	51 709	54 094
Ingående avskrivningar	9 702	9 702
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	9 702	9 702
Redovisat värde vid årets slut	42 007	44 392

Koncernens goodwill från förvärvade verksamheter avser Elos Pinol 41,4 mkr (43,8).

Följande antaganden har använts vid den årliga prövningen om det föreligger ett nedskrivningsbehov hos en kassagenererande enhet på vilken goodwill har fördelats. Värderingarna är baserade på nuvärdet av framtida kassaflöde inom respektive enhet. Utgångsläget har varit budgeten för 2010 med en antagen årlig tillväxt på 5 procent under fem år och därefter en tillväxt på 3 procent. För att kompensera för osäkerheten i framtida tillväxt har diskonteringsfaktorn satts till 11 procent.

17 Övriga immateriella tillgångar

Koncernen	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	3 144	920
Omräkningsdifferens	-95	-
Nyanskaffningar	348	2 224
Utgående anskaffningsvärde	3 397	3 144
Ingående avskrivningar	296	198
Omräkningsdifferens	-5	-
Årets avskrivningar	612	98
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	903	296
Redovisat värde vid årets slut	2 494	2 848

Årets nyanskaffning avser främst investeringar som Elos Pinol har gjort i programvara.

18 Operationella leasingavtal

Koncernens kostnad för operationella leasingavtal har för 2009 uppgått till 6 255 tkr. De operationella leasingavtalen består till största del av hyresavtal gällande lokaler, då främst Elos Fixturlasers anläggning i Mölndal.

Koncernens framtida åtaganden för dessa avtal uppgår till följande belopp:

Avgifter som förfaller	Tkr
2010	5 282
2011	3 173
2012	1 219
2013	373
2014	196
efter 2014	207

19 Byggnader och mark

	Koncernen	
	2009	2008
Byggnader		
Ingående anskaffningsvärde	124 106	98 465
Nyanskaffningar	-	1 070
Försäljning och utrangering	-	-1 842
Omräkningsdifferenser	-4 315	10 789
Omklassificering	-	15 624
Utgående anskaffningsvärde	119 791	124 106
Ingående avskrivningar	20 313	17 266
Försäljning och utrangering	-	-1 842
Omräkningsdifferenser	-522	1 012
Årets avskrivningar	3 761	3 877
Utgående ackumulerade avskrivningar	23 552	20 313
Redovisat värde vid årets slut	96 239	103 793
	Koncernen	
	2009	2008
Markanläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	500	500
Utgående anskaffningsvärde	500	500
Ingående avskrivningar	262	238
Årets avskrivningar	25	24
Utgående ackumulerade avskrivningar	287	262
Redovisat värde vid årets slut	213	238
	Koncernen	
	2009	2008
Mark		
Ingående anskaffningsvärde	3 684	3 362
Omräkningsdifferenser	-128	322
Utgående anskaffningsvärde	3 556	3 684
Redovisat värde vid årets slut	3 556	3 684
Redovisat värde vid årets slut byggnader och mark	100 008	107 715
	Koncernen	
	2009	2008
Taxeringsvärden		
Byggnadsvärden	51 101	50 253
Markvärden	9 916	5 770
Summa	61 017	56 023

20 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	Koncernen	
	2009	2008
Maskiner m m		
Ingående anskaffningsvärde	309 025	318 459
Inköp	34 257	29 724
Omräkningsdifferenser	-7 381	19 418
Försäljningar och utrangeringar	-3 551	-58 576
Utgående anskaffningsvärde	332 350	309 025
Ingående avskrivningar	180 888	202 135
Försäljningar och utrangeringar	-3 409	-56 379
Omräkningsdifferenser	-4 492	12 893
Årets avskrivningar	23 330	22 239
Utgående ackumulerade avskrivningar	196 317	180 888
Ingående nedskrivning	-	563
Försäljningar och utrangeringar	-	-563
Utgående nedskrivningar	0	0
Redovisat värde vid årets slut	136 033	128 137
Erhållet lokaliseringsbidrag som har reducerat ackumulerat anskaffningsvärde	7 085	7 085
Leasingobjekt ingår i bokfört värde ovan med	30 890	40 029

Av årets investeringar har 25,0 mkr (24,4) finansierats genom leasing- och avbetalningskontrakt.

Leasingobjekten består till största del av svarvar, fräsar och liknande maskiner hos Elos Pinol.

De totala minimileaseavgifterna uppgår till 25,7 mkr (34,7). Nuvärdet av dessa uppgår till 23,7 mkr (31,6).

21 Inventarier och verktyg

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Inventarier m m				
Ingående anskaffningsvärde	55 960	49 064	674	696
Inköp	3 137	8 678	-	-
Försäljningar och utrangeringar	-2 337	-1 782	-	-22
Utgående anskaffningsvärde	56 760	55 960	674	674
Ingående avskrivningar enligt plan	39 870	36 894	271	217
Försäljningar och utrangeringar	-2 302	-1 750	-	-18
Årets avskrivningar	5 535	4 726	63	72
Utgående ackumulerade avskrivningar	43 103	39 870	334	271
Redovisat värde vid årets slut	13 657	16 090	340	403
Leasingobjekt ingår i bokfört värde ovan med	1 508	2 615	-	-

Leasingobjekten består till största del av datorer och personbilar.

De totala minimileaseavgifterna uppgår till 1,8 mkr (2,8). Nuvärdet av dessa uppgår till 1,6 mkr (2,6).

22 Pågående nyanläggningar

Koncernen	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	0	15 624
Omklassificering	-	-15 624
Redovisat värde vid årets slut	0	0

23 Andelar i koncernbolag

Moderbolaget	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	140 448	140 448
Utgående anskaffningsvärde	140 448	140 448
Ingående nedskrivningar	-2 470	-2 470
Utgående ackumulerade nedskrivning	-2 470	-2 470
Redovisat värde vid årets slut	137 978	137 978

Dotterbolag	Dotter/dotterbolag	Kapital- och rösträtsandel	Antal andelar	Bokfört värde
Elos Pinol A/S		100%	1 000	70 149
Elos Medical AB		100%	2 600	27 987
	TioTec AB	100%	-	-
Elos Precision AB		100%	2 210	16 265
Elos Fixturlaser AB		100%	2 000	23 000
Westair AB		100%	1 000	116
Förvaltnings AB Westibulen		100%	300	361
AB Westment		100%	1 000	100
Summa				137 978

Uppgift om dotterbolagens organisationsnummer och säte:

Dotterbolag	Dotter/dotterbolag	Org.nr	Säte
Elos Pinol A/S		13746184	Hilleröd, Danmark
Elos Medical AB		556055-1201	Skövde
	TioTec AB	556443-5153	Skövde
Elos Precision AB		556497-3237	Töreboda
Elos Fixturlaser AB		556238-4437	Mölnådal
Westair AB		556280-2784	Lidköping
Förvaltnings AB Westibulen		556094-9439	Lidköping
AB Westment		556245-0089	Lidköping

24 Fordringar på koncernbolag

Beloppet avser tillgångar avsedda för den kinesiska verksamheten.

25 Tillgångar som innehas till försäljning

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	17 825	17 825	17 825	17 825
Utgående anskaffningsvärde	17 825	17 825	17 825	17 825
Ingående nedskrivning	-16 325	-16 325	-16 325	-16 325
Redovisat värde vid årets slut	1 500	1 500	1 500	1 500
Moderbolagets andelar i intressebolag	Kapital- andel %	Rösträtts- andel %	Antal andelar	Bokfört värde
Diashunt Intressenter AB	29,2	29,2	29 168	1 500
Summa				1 500

Uppgift om intressebolagens organisationsnummer och säte:

Moderbolaget	Organisationsnummer	Säte
Diashunt Intressenter AB	556714-6021	Uppsala

Tillgångarna i Hemapure AB som uteslutande bestått av avtalet med Gambro överfördes i slutet av 2006 till Diashunt Intressenter AB. Omvärdering av innehavet har gjorts till verkligt värde. Tillgången har i koncernen klassificerats som innehav för försäljning.

26 Andra aktier och andelar

Koncernen	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	20	20
Redovisat värde vid årets slut	20	20

27 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Upplupna intäkter	434	1 593	0	275
Förutbetalda kostnader	4 146	3 218	625	108
Övrigt	0	889	0	141
Summa	4 580	5 700	625	524

28 Eget kapital

Koncernen

I reserver ingår omräkningsdifferenser enligt nedan:

Omräkningsdifferenser	2009	2008
Ingående ackumulerade omräkningsdifferenser	13 768	-143
Årets omräkningsdifferens	-5 715	13 911
Utgående ackumulerade omräkningsdifferenser	8 053	13 768

Valutakursdifferenser från säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	2009	2008
Ingående ackumulerade valutakursdifferenser	-7 600	367
Årets valutakursdifferens	2 543	-7 967
Utgående ackumulerade valutakursdifferenser	-5 057	-7 600

Summa utgående ackumulerade omräknings- och valutakursdifferenser	2 996	6 168
--	--------------	--------------

Moderbolaget

Utdelning

Styrelsen har föreslagit årsstämman att ingen utdelning för verksamhetsåret 2009 ska utgå (1:50).

Koncernbidrag redovisade direkt i eget kapital	2009	2008
Lämnade och erhållna koncernbidrag netto	13 600	7 711
Skatt hänförlig till koncernbidrag	-3 577	-2 159
Summa	10 023	5 552

29 Aktiekapital

Under året har inga A-aktier stämplats om till B-aktier.

Den 31 december 2009 bestod aktiekapitalet av 6.051.000 aktier med ett kvotvärde av 6:25 kr per aktie. Samtliga aktier är fria. Uppdelningen på de olika aktieslagen är följande:

Serie A (1 röst)	1 099 740
Serie B (1/10 röst)	4 951 260
Totalt antal	6 051 000

30 Obeskattade reserver

Moderbolaget	2009	2008
Akkumulerade överavskrivningar maskiner och inventarier	194	195
Periodiseringsfond, tax 05	649	649
Periodiseringsfond, tax 06	534	534
Summa	1 377	1 378

31 Avsättningar för pensioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Avsättning till FPG/PRI pensioner	15 556	14 099	5 422	5 413
Övriga pensioner	4	4	4	4
Summa	15 560	14 103	5 426	5 417

Följande aktuariella antaganden har använts vid beräkning av förmånsbestämda pensionsförpliktelser:

Koncernen	2009	2008
Diskonteringsränta	4%	4%
Årlig löneökning	3%	3%
Inflation/Förändring inkomstbasbelopp	3%	3%
Årlig ökning av pension	2%	2%
Årlig ökning av fribrev	2%	2%
Avgångsintensitet	5%	5%

Specifikation av förändring av pensionsskuld i koncernen	2009	2008
Förpliktelsens nuvärde vid periodens början	21 413	17 664
Förmåner intjänade under perioden	858	886
Pensionsutbetalningar	-545	-558
Ränta	894	837
Aktuariell förlust	670	2 584
Förpliktelsens nuvärde vid periodens slut	23 290	21 413
Oredovisad aktuariell förlust	-7 730	-7 310
Bokfört värde	15 560	14 103

Räntedelen i pensionsskulden är i resultaträkningen redovisad som räntekostnad. Övriga delförändringar av pensionsskulden är redovisade i rörelseresultatet.

Koncernen	2009	2008
Redovisad kostnad för förmånsbestämda planer	2 113	1 561
Redovisad kostnad för avgiftsbestämda planer	11 188	10 850
Summa	13 301	12 411

32 Uppskjuten skatteskuld/fordran

Uppskjuten skatteskuld	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Obeskattade reserver	16 626	15 818	-	-
Avsättning för pensioner	300	325	-	-
Temporära skillnader				
anläggningstillgångar	11 113	13 762	-	-
Summa	28 039	29 905	0	0

Uppskjuten skattefordra

Kapitalförsäkringar	201	285	201	285
Summa	201	285	201	285

Uppskjuten

skatteskuld/fordran netto	27 838	29 620	-201	-285
----------------------------------	---------------	---------------	-------------	-------------

33 Övriga långfristiga avsättningar

Koncernen	2009	2008
Belopp vid årets ingång	142	309
Årets förändring	-65	-167
Redovisat värde vid årets slut	77	142

Övriga avsättningar består till största del av avsättningar för garantiåtaganden. Garantiavsättningarna förväntas bli realiserade inom en tvåårsperiod.

34 Checkräkningskredit

Koncernen

Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till 86,8 mkr (89,0), varav utnyttjat belopp 66,0 mkr (68,5).

Moderbolaget

Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till 50,0 mkr (50,0), varav utnyttjat belopp 50,0 mkr (50,0).

35 Räntebärande skulder

Långfristiga skulder – koncernen	2009	2008
Låneskulder	163 527	173 282
Skuld avseende finansiella leasingavtal	16 111	21 735
Summa	179 638	195 017

Kortfristiga skulder – koncernen	2009	2008
Låneskulder	27 102	28 649
Skuld avseende finansiella leasingavtal	7 191	8 809
Summa	34 293	37 458

Av koncernens låneskulder förfaller 71,5 mkr (86,2) senare än 5 år. Motsvarande belopp för moderbolaget uppgår till 2,1 mkr (3,8).

Finansiella leasingavtal

Koncernens skulder förfaller till betalning enligt följande:

År	Belopp
2010	7 191
2011	6 407
2012	5 246
2013	2 702
2014	1 756
efter 2014	0

Leasingobjekten består till största del av svarvar, fräsar och liknande maskiner hos Elos Pinol.

36 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Semester- och löneskuld	10 749	11 832	669	565
Sociala avgifter	5 809	7 171	278	261
Övriga upplupna kostnader	4 392	2 730	906	1 400
Summa	20 950	21 733	1 853	2 226

37 Ställda säkerheter

För skulder till kreditinstitut inkl checkräkningskrediter	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Fastighetsinteckningar	96 946	100 687	-	-
Företagsinteckningar	49 700	49 700	2 000	2 000
Leasingobjekt	27 929	29 969	-	-
Maskiner med äganderättsförbehåll	68 072	68 241	-	-
Kundfordringar	14 241	13 811	-	-
	256 888	262 408	2 000	2 000

Övriga ställda säkerheter

Företagsinteckningar	3 975	3 975	-	-
Summa ställda säkerheter	260 863	266 383	2 000	2 000

38 Eventualförpliktelser/Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Borgensförbindelser	-	-	-	11 935
för dotterbolag				
Övriga ansvarsförbindelser	1 022	2 319	108	108
Summa	1 022	2 319	108	12 043

Uppgifter om koncernens pensionsåtaganden framgår av not 1.

39 Resultat per aktie

Resultatet per aktie har beräknats genom att årets redovisade nettoresultat hänförligt till moderbolagets aktieägare 1.565 tkr (27.934) har dividerats med genomsnittligt antalet utestående aktier som är 6.051.000 (6.051.000). Antalet aktier vid periodens slut uppgick till 6.051.000 (6.051.000).

Med anledning av det konvertibelprogram som löper har även resultat per aktie efter utspädning beräknats. Hänsyn har tagits till räntekostnader och skatt hänförliga till konvertiblerna och ett vägt genomsnitt av aktier har beräknats till 6.143.800. Resultat per aktie blir efter utspädning 0:25 kronor.

40 Kassaflöde

	Koncernen		Moderbolaget	
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	2009	2008	2009	2008
Avskrivningar	37 646	34 399	63	72
Avsättningar	477	1 166	9	-324
Resultat sålda anläggningstillgångar	63	-1 391	-	5
Kursdifferenser	-100	-1 181	-	-
Övrigt	-	838	-	-
Summa	38 086	33 831	72	-247

	Koncernen		Moderbolaget	
Upplysning om betalda räntor och utdelningar	2009	2008	2009	2008
Under året betalda räntor	9 644	15 025	1 421	1 988
Under året erhållna räntor	441	1 793	308	1 185

Likvida medel i kassaflödesanalysen utgörs av kassa- och bankmedel.

41 Finansiella instrument

Förvaltning av eget kapital

Eget kapital definieras som det redovisade egna kapitalet i balansräkningen och uppgår till 188 mkr (199). Definitionen är den samma som tidigare år. Avkastningen på eget kapital bör, beroende på vilken andel det egna kapitalet uppgår till, överstiga den riskfria långfristiga räntan med 5 till 10 procent. I nuvarande läge bör avkastningen överstiga 15 procent. Avkastningen på operativt kapital bör uppgå till minst 15 procent. Andelen eget riskbärande kapital bör uppgå till minst 30 procent.

Kopplat till koncernens långsiktiga finansiering har moderbolaget träffat avtal om särskilda villkor med koncernens två större banker. Dessa särskilda villkor omfattar dels en kvotrelation mellan koncernens EBITDA resultat och koncernens nettoskuldsättning och dels miniminivåer för koncernens och dotterbolagens soliditet. Dessa villkor har omförhandlats.

Utdelningspolicyn är att utdelningen ska baseras på koncernens resultatutveckling med beaktande av framtida utvecklingsmöjligheter och den finansiella ställningen. Den långsiktiga målsättningen är att utdelningen ska ha en jämn utveckling och uppgå till cirka 30 procent av resultatet efter skatt.

Beträffande finansiella risker och riskstyrning hänvisas till separat redogörelse i förvaltningsberättelsen.

Finansiella tillgångar

De finansiella tillgångar som finns och nyttjas i koncernen är likvida medel, kundfordringar, övriga fordringar valutaterminer, aktier och långfristiga fordringar. Samtliga belopp som anges nedan, förutom vad det gäller valutaterminer, motsvarar de bokförda värdena i koncernen.

Likvida medel

De likvida medlen består av SEK, USD, EUR, DKK och är placerade på bankkonton till sedvanliga räntevillkor. Vid årsskiftet uppgick likvida medel till 21,4 mkr (41,2) för koncernen och 19,4 mkr (39,1) för moderbolaget. Bokfört värde motsvarar verkligt värde.

Kundfordringar

Koncernens kundfordringar består av fordringar i SEK, USD, EUR, och DKK. Samtliga fordringar är värderade till balansdagens kurs. Betalningsvillkoren för kundfordringarna är 10-60 dagar. Vid årsskiftet uppgick kundfordringarna i koncernen till 69,5 mkr (81,5) och i moderbolaget till 0 mkr (0). Bokfört värde motsvarar verkligt värde.

	Koncernen	
Åldersfördelning av kundfordringar	2009	2008
Ej förfallna fordringar	58 894	70 066
Förfallna fordringar 1-30 dagar gamla	4 920	7 034
Förfallna fordringar 31-60 dagar gamla	650	1 546
Förfallna fordringar 61-90 dagar gamla	398	1 185
Förfallna fordringar >91 dagar gamla	4 638	1 688
Summa förfallet	10 606	11 453
Reserverade kundfordringar	0	0
Summa kundfordringar	69 500	81 519

Övriga fordringar

Koncernens övriga fordringar förfaller inom ett år.

Valutaterminer

Under året har terminssäkringar gjorts. Terminskontrakten har värderats till marknadsvärde per balansdagen och har säkringsredovisats mot totalresultat.

Moderbolaget har säkrat förändringar i eget kapital hos Elos Pinol A/S genom att teckna ett terminskontrakt i DKK om 40 mDKK. Detta har ett negativt marknadsvärde om 0,6 mkr (8,1) på balansdagen. Koncernen hade inga övriga kvarvarande terminskontrakt vid årsskiftet (0,8 mkr).

Aktier

Koncernens innehav av aktier uppgick vid årsskiftet till 1,5 mkr och utgörs av innehavet i Diashunt Intressenter AB. Värdet av Diashunt Intressenter AB är genom avtal med köparen avhängig av den sålda verksamhetens framtida utveckling och är svår att slutgiltigt fastställa. Innehavet redovisas i år som tillgång till försäljning i koncernens balansräkning och är värderat till verkligt värde.

Finansiella skulder

De finansiella skulder som finns och nyttjas i koncernen är leverantörsskulder, checkräkningskredit samt lån från kreditinstitut. Samtliga belopp som anges nedan under finansiella skulder motsvarar de bokförda värdena i koncernen. De bokförda värdena överensstämmer med de verkliga värdena på respektive skuld. Omräkning från utländsk valuta till SEK har gjorts till balansdagens kurs.

Leverantörsskulder

Koncernens leverantörsskulder består huvudsakligen av skulder i SEK, EUR och USD. Betalningsvillkoren för leverantörsskulderna är 10-60 dagar.

Checkräkningskredit

Koncernen har totalt tre (tre) olika checkräkningar med en sammanlagd total kredit på 86,8 mkr (89,0). Vid årsskiftet uppgick outnyttjat belopp till 66,0 mkr (68,5). Räntan på checkräkningskrediten är rörlig.

Övriga räntebärande skulder

Koncernens lån från kreditinstitut uppgick vid årsskiftet till 200,0 mkr (218,6). Lånen består av lån mot traditionella säkerheter som pantbrev och företagsintekningar, belånade kundreskontor, avbetalningskontrakt och leasingavtal. Utöver lån från kreditinstitut finns det räntebärande skulder om 13,9 mkr som avser konvertibellån där fast ränta utgår med 4,45 procent. Konvertering till aktier kan göras år 2011.

	Koncernen		Moderbolaget	
Amortering av lån per år	2009	2008	2009	2008
Lån som förfaller år 1	34 293	37 458	7 367	7 367
Lån som förfaller år 2	27 379	29 662	4 533	7 369
Lån som förfaller år 3	21 063	23 491	1 700	4 531
Lån som förfaller år 4	19 935	17 383	1 700	1 700
Lån som förfaller år 5	16 223	15 921	1 700	1 700
Lån som förfaller efter år 5	71 488	86 200	2 125	3 825
Konvertibellån	13 920	13 920	13 920	13 920
Fakturabelåning	9 630	8 440		0
Summa	213 931	232 475	33 045	40 412

Av de totala lånen är 132,8 mkr (140,2) upptagna i SEK och resterande 81,1 (92,3) i DKK.

Samtliga lån från kreditinstitut i SEK löper med rörlig ränta. Av lånen i DKK löper 53,0 mkr (59,0) med rörlig ränta och 28,1 mkr (33,3) med fasta räntor i intervallet 3,1-7,06 procent. Se även not 41.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Elos AB (publ). Organisationsnummer 556021-9650

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Elos AB (publ) för räkenskapsåret 2009. Bolagets årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 16–40. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen samt för att internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt

att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Göteborg den 22 mars 2010

Ernst & Young AB

Björn Grundvall
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport

Elos AB är ett svenskt aktiebolag, vars B-aktie är noterad på Small Cap-listan. Elos AB är sektorklassificerat som Health Care-bolag av NASDAQ OMX Stockholm AB.

Elos bolagsstyrning grundar sig på svensk lagstiftning och noteringsavtalet med OMX Nordiska Börs. Styrningen av Elos sker via bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören i enlighet med aktiebolagslagen samt företagets bolagsordning och arbetsordning. Nu gällande bolagsordning finns på Elos webbplats, www.elos.se under rubriken Finansiell information.

Från och med den 1 juli 2008 ska alla bolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad tillämpa "Svensk kod för bolagsstyrning". Elos har därför tillämpat "Koden" från och med detta datum.

Bolagsstämma. Aktieägarnas rätt att fatta beslut avseende bolagets angelägenheter utövas vid bolagsstämman. Årsstämma ska hållas inom sex månader från räkenskapsårets slut. Elos årsstämma 2010 kommer att hållas den 28 april i Lidköping.

På årsstämman kan samtliga aktieägare, som är registrerade och anmält sitt intresse att delta, rösta i förhållande till sitt aktieäggande. På årsstämman behandlas en rad centrala frågor, exempelvis fastställande av bolagets resultat- och balansräkning för det gångna året, ansvarsfrihet åt styrelsen, val av styrelse och revisor samt ersättning till styrelse och revisor.

Samtliga aktieägare har rätt att få ärenden behandlade vid årsstämman. För att sådana ärenden tidsmässigt ska kunna tas med i kallelsen måste begäran ställas till bolaget senast sex veckor innan årsstämman.

Valberedning. Vid årsstämman 2009 bestämdes att valberedningen ska bestå av en representant för envar av de tre till röstetalet största aktieägarna den 30 september varje år samt en representant för de mindre aktieägarna. Valberedningens uppgift inför årsstämman 2010 är att lämna förslag på styrelseledamöter samt arvoden till styrelsen och revisorerna.

Valberedningen inför årsstämman 2010 består av ordförande Lars Runmarker, Sture Öster och Bo Nilsson som representanter för de större aktieägarna och Ingemar Johansson som representant för de mindre aktieägarna.

Styrelse. Enligt Elos bolagsordning ska styrelsen bestå av lägst tre och högst tio ledamöter med högst samma antal suppleanter.

Under verksamhetsåret 2009 bestod Elos styrelse av sex ordinarie ledamöter och en suppleant. Verkställande direktören ingick i styrelsen.

Styrelsens arbete. I enlighet med aktiebolagslagens bestämmelser fastställer styrelsen varje år en arbetsordning för sitt arbete innehållande instruktioner avseende arbetsfördelningen inom styrelsen, ansvarsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören samt ekonomisk rapportering till styrelsen. Under året har styrelsen, utöver det konstituerande sammanträdet, hållit sex ordinarie sammanträden. Styrelsen behandlade vid dessa möten fasta punkter för respektive styrelsemöte, som affärsläge, budget, årsbokslut och delårsrapporter. Därutöver har frågor rörande investeringar, struktur- och organisationsförändringar behandlats.

Styrelsens ordförande ansvarar för att styrelsen löpande fördjupar sina kunskaper om bolaget, att styrelsens arbete årligen utvärderas och att valberedningen får del av bedömningarna. Ordföranden är delaktig i utvärderingen av koncernchef/VD och övriga ledande befattningshavare.

Styrelsens kommittéarbete. Inom styrelsen finns en ersättningskommitté och en revisionskommitté. Ersättningskommittén behandlar och beslutar om ersättningar till VD och till VD direkt rapporterade befattningshavare. I ersättningskommittén ingår Stig-Arne Blom, Lars Spongberg och Thomas Öster. Ersättningskommittén har sammanträtt en gång sedan årsstämman 2009. Därutöver har kommittén haft telefonkontakt.

Revisionskommittén består av Stig-Arne Blom, Agneta Bengtsson Runmarker och Erik Löwenadler. Kommittén har under året haft två möten sedan årsstämman 2009 där bolagets revisor har deltagit. Vid mötena har bl a frågor rörande intern kontroll behandlats.

Ersättning till ledande befattningshavare. Vid årsstämman 2009 fattades beslut om riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare.

Riktlinjerna omfattar de personer som under den tid som riktlinjerna gäller ingår i koncernens ledningsgrupp, för närvarande verkställande direktören, teknisk chef och ekonomichef samt verkställande direktören för respektive dotterbolag i koncernen. Riktlinjerna gäller för avtal som ingåtts efter årsstämman beslut, samt för det fall ändringar görs i befintliga avtal efter denna tidpunkt.

Bolaget ska erbjuda en marknadsmässig totalkompensation som möjliggör att ledande befattningshavare kan rekryteras och behållas. Kompensationen till bolagsledningen ska bestå av fast lön, rörlig lön, pension samt övriga ersättningar. Tillsammans utgör dessa delar individens totalkompensation. Den rörliga lönen kan variera beroende på befattning och avtal och kan utgöra maximalt 40 procent av fast lön. Verkställande direktören ska erhålla tjänstepension motsvarande ITP-planen samt ett tillägg på fyra basbelopp. Övriga medlemmar av bolagsledningen ska ha rätt till pensioner enligt ITP-planen eller motsvarande. Pensionsåldern är 65 år.

Ledningens anställningsavtal inkluderar uppsägningsbestämmelser. Enligt dessa avtal kan anställning vanligen upphöra på den anställdes begäran med en uppsägningstid av tre-sex månader och på bolagets begäran med en uppsägningstid av sex-tolv månader. För verkställande direktören ska gälla en uppsäg-

ningstid om upp till tjugofyra månader. Avräkning ska ske mot andra inkomster under uppsägningstiden.

Revisorer. Vid ordinarie bolagsstämma 2008 omvaldes Ernst & Young AB till revisionsbolag till och med slutet av årsstämman 2012. Auktoriserade revisorn Björn Grundvall har varit revisor i bolaget sedan 2003. Vald revisor deltar vid årsstämman och beskriver då revisionsarbetet och gjorda iakttagelser.

Internkontroll. Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och Svensk kod för bolagsstyrning för den interna kontrollen. Nedan görs en beskrivning av hur den interna kontrollen, avgränsad till intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen, är organiserad.

Kontrollmiljö. Basen för den interna kontrollen utgörs av den övergripande kontrollmiljön med organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar som dokumenterats och kommunicerats. Några av de mest väsentliga beståndsdelarna i kontrollmiljön är dokumenterade i form av policys, till exempel Ledningspolicy, Attest- och Beslutspolicy, Finanspolicy och instruktioner i form av exempelvis Ekonomihandbok.

Kontrollaktiviteter. Den interna kontrollen säkerställs genom såväl automatiserade kontroller i till exempel IT-baserade system, som hanterar behörigheter och attesträtt, samt manuella kontroller i form av till exempel avstämningar och inventeringar. De detaljerade ekonomiska analyser av resultat samt uppföljning mot budget och prognoser som löpande görs under året kan dessutom ses som ett komplement till övriga kontroller och ger en övergripande bekräftelse på rapporteringens kvalitet.

Information och kommunikation. Väsentliga redovisningsprinciper, manualer med mera av betydelse för den finansiella rapporteringen uppdateras och kommuniceras till berörda medarbetare löpande. För extern kommunikation finns en Informationspolicy som säkerställer att bolaget lever upp till gällande krav på korrekt information till marknaden.

Uppföljning. Ekonomipersonal och ledning på såväl bolags- som koncernnivå analyserar månatligen den ekonomiskarapporteringen på detaljnivå. Styrelsen utvärderar kontinuerligt den ekonomiska information som ledningen lämnar samt tar del av revisorns avrapportering gällande gjorda iakttagelser.

Internrevision. Styrelsen följer upp bolagets bedömning av den interna kontrollen bland annat genom kontakter med bolagets revisor. Styrelsen har valt att i nuläget inte ha en särskild intern revisor.

Granskning. Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisor.

Styrelserapport

Namn Styrelseledamot	Representerar procentuellt antal röster	Närvaro av totalt antal styrelsemöten	Oberoende i förhållande till bolaget	Oberoende i förhållande till större aktieägare	Styrelse- arvode ^{*)}
Agneta Bengtsson Runmarker	20,0 %	6/6	Ja	Nej	100 000
Stig-Arne Blom ^{**)}		6/6	Ja	Ja	150 000
Göran Brorsson		6/6	Nej	Ja	0
Erik Löwenadler		6/6	Ja	Ja	100 000
Bo Nilsson (suppleant)	17,2 %	6/6	Ja	Nej	50 000
Lars Spongberg		6/6	Ja	Ja	100 000
Thomas Öster	24,7 %	6/6	Ja	Nej	100 000
Sture Öster ^{***)}		2/2	Ja	Nej	0

^{*)} Enligt årsstämman beslut 2009.

^{**)} Ledamoten lämnade styrelsen i samband med årsstämman 2009.

^{***)} Ledamoten valdes till ordförande vid årsstämman 2009.

Styrelse och revisor

Ordinarie ledamöter

Stig-Arne Blom

Ulricehamn, född 1948, civilingenjör. Styrelsens ordförande. Ledamot sedan 2002. Styrelseordförande i Borås Wärfveri AB, Plastal AB, Pulsen AB samt Liljedahlsbolagen. Styrelseledamot i Beijer Electronics AB, Styrelsen för Handelsbankens Region Väst m fl. Innehav i Elos: 200 B-aktier.

Agneta Bengtsson Runmarker

Stockholm, född 1960, jur. kand. Ledamot sedan 2003. Dataråd på Datainspektionen. Ledamot av gemensamma tillsynsmyndigheten för Europol och ordförande i dess överklagandekommitté. Styrelseledamot i Investment AB Brunnslöykan och Runmarker Fastigheter i Varberg AB. Innehav i Elos: 14 600 B-aktier inkl familj.

Göran Brorsson

Lidköping, född 1952, civilekonom. Ledamot sedan 2000. Verkställande direktör – koncernchef. Anställd 2000. Styrelseordförande i koncernens dotterbolag. Styrelseordförande i Gents Wear AB, styrelseledamot i Clean Tech East Holding AB. Innehav i Elos: 100 000 B-aktier. Konvertibla förlagsbevis motsvarande 15 000 B-aktier.

Erik Löwenadler

Göteborg, född 1945, civilingenjör. Ledamot sedan 2007. Vice ordförande i styrelsen för Högskolan i Skövde. Innehav i Elos: 4 000 B-aktier.

Lars Spongberg

Stockholm, född 1945, civilekonom, jur. kand. Ledamot sedan 2003. Industrial adviser i Nordic Capital. Styrelseledamot i Addtech AB, BE Group AB, Intervalor AB, Skyways Holding AB m fl. Innehav i Elos: 400 B-aktier.

Thomas Öster

Stockholm, född 1963, civilingenjör. Ledamot sedan 2005. Sales and Business Management Director, Ericsson AB Stockholm. Innehav i Elos: 46 100 B-aktier.

Suppleant

Bo Nilsson

Lidköping, född 1938, civilingenjör. Ledamot sedan 1982. Styrelsesuppleant i Forshem Group AB. Innehav i Elos: 260 880 A-aktier, 139 480 B-aktier inkl familj.

Revisor

Ernst & Young AB

Ansvarig revisor

Björn Grundvall

Göteborg, född 1955. Auktoriserad revisor, Ernst & Young AB, Göteborg. Revisor i bolaget sedan 2003.

Ledande befattningshavare

Koncernledning

Göran Brorsson

Lidköping, född 1952, civilekonom. Verkställande direktör – koncernchef. Anställd 2000. Styrelseordförande i koncernens dotterbolag. Styrelseordförande i Gents Wear AB, styrelseledamot i Clean Tech East Holding AB. Innehav i Elos: 100 000 B-aktier. Konvertibla förlagsbevis motsvarande 15 000 B-aktier.

Karin Edholm

Lidköping, född 1972, civilekonom. Ekonomichef. Anställd 2002. Innehav i Elos: 400 B-aktier. Konvertibla förlagsbevis motsvarande 15 000 B-aktier.

Patrick Juslin

Lidköping, född 1965, civilingenjör. Teknisk chef. Anställd 2008. Innehav i Elos: Konvertibla förlagsbevis motsvarande 15 000 B-aktier.

Elos Medtech

Kjell-Erik Johansson

Götene, född 1954, civilingenjör. Business Area Manager Dental och Ortopedi. Anställd 1999. Innehav i Elos: Konvertibla förlagsbevis motsvarande 8 000 B-aktier.

Søren Olesen

Gørlose, Danmark, född 1961, ekonom. Business Area Manager Medical Devices samt Site Manager Gørlose. Anställd 1984. Innehav i Elos: 365 400 B-aktier via bolag. Konvertibla förlagsbevis motsvarande 15 000 B-aktier.

Gunnar Hellichius

Skövde, född 1967, högskoleingenjör. Site Manager Timmersdala. Anställd 2005. Innehav i Elos: Konvertibla förlagsbevis motsvarande 500 B-aktier.

Stefaan Dewaele

Tianjin, Kina, född 1966, civilingenjör. Site Manager Tianjin. Anställd 2010. Innehav i Elos: Inget innehav.

Elos Precision

Christer Alm

Hjo, född 1953, civilingenjör. Verkställande direktör. Anställd 2004. Innehav i Elos: 4 000 B-aktier. Konvertibla förlagsbevis motsvarande 6 000 B-aktier.

Hans Svensson

Mölnlycke, född 1960, civilingenjör. Verkställande direktör. Anställd 1995. Innehav i Elos: 400 B-aktier. Konvertibla förlagsbevis motsvarande 15 000 B-aktier.

Elos Fixturlaser

Flerårsöversikt

Resultaträkningar		2009	2008	2007*	2006**	2005***	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Nettoomsättning	Mkr	422,0	499,4	432,8	400,4	626,9	1 328,3	1 467,4	1 230,0	1 251,1	1 388,2	1 850,8
Rörelseresultat	Mkr	9,6	50,3	50,1	29,4	11,8	41,4	59,0	9,2	2,3	-11,3	62,1
Finansnetto	Mkr	-9,1	-13,3	-12,8	-9,3	-7,0	-9,2	-12,2	-14,5	-18,1	-24,2	-21,5
Resultat efter finansiella poster	Mkr	0,5	37,0	37,3	20,1	4,9	32,2	46,8	-5,3	-15,8	-35,5	40,6
Skatter	Mkr	1,1	-9,1	-9,4	-1,5	-3,3	-10,2	-15,8	-1,6	2,8	8,1	-14,4
Årets resultat kvarvarande verks.	Mkr	1,6	27,9	27,9	18,6	1,6	22,0	31,0	-6,9	-13,0	-27,4	26,2
Årets resultat avvecklade verks.	Mkr			-2,5	-14,8	20,4						
Årets resultat	Mkr	1,6	27,9	25,4	3,8	22,0	22,0	31,0	-6,9	-13,0	-27,4	26,2
Balansräkningar												
Anläggningstillgångar	Mkr	304,4	309,2	278,1	311,6	382,8	382,8	229,9	241,2	254,7	266,1	273,9
Fordringar och varulager	Mkr	199,0	219,5	218,9	275,7	499,9	499,9	443,2	416,1	419,0	456,8	623,9
Likvida medel	Mkr	21,4	41,2	20,8	19,8	56,1	56,1	63,1	27,7	30,7	8,1	11,0
Tillgång för försäljning	Mkr	1,5	1,5	1,5								
Summa tillgångar	Mkr	526,3	571,4	519,3	607,1	938,8	938,8	736,2	685,0	704,4	731,0	908,8
Eget kapital	Mkr	188,5	199,1	174,4	148,9	228,2	228,2	181,2	150,2	158,5	171,7	196,8
Långfristiga skulder	Mkr	223,1	238,9	220,2	246,8	341,3	341,3	234,7	257,0	294,4	327,3	341,6
Kortfristiga skulder	Mkr	114,7	133,4	124,7	211,4	369,3	369,3	320,3	277,8	251,5	232,0	370,4
Summa eget kapital och skulder	Mkr	526,3	571,4	519,3	607,1	938,8	938,8	736,2	685,0	704,4	731,0	908,8
Kassaflöde												
Kassaflöde från den löpande verksamheten	Mkr	43,5	69,7	26,8	43,7	40,9	57,6	119,4	57,9	96,3	52,3	-51,6
Kassaflöde efter investeringar	Mkr	26,4	53,9	9,3	22,4	-22,5	-12,0	95,9	32,9	57,1	24,1	-40,5
Nyckeltal												
Rörelsemarginal före avskr (EBITDA)	%	11,2	17,0	18,8	15,2	8,5	6,6	7,1	4,9	4,1	2,8	5,9
Rörelsemarginal efter avskr (EBIT)	%	2,3	10,1	11,6	7,3	1,9	3,1	4,0	0,7	0,2	-0,8	3,4
Eget riskbärande kapital	Mkr	216,3	228,8	196,8	165,6	255,1	255,1	204,4	165,9	173,3	189,4	219,4
Andel riskbärande kapital	%	41,1	40,0	37,9	27,3	27,2	27,2	27,8	24,2	24,6	25,9	24,1
Soliditet	%	35,8	34,9	33,6	24,5	24,3	24,3	24,1	21,9	22,5	23,5	21,6
Räntabilitet på sysselsatt kapital	%	2,9	11,6	11,4	-0,6	2,4	8,1	13,7	2,2	1,0	-1,8	12,8
Räntabilitet på eget kapital	%	1,1	15,0	17,3	-7,3	0,8	10,7	18,8	-4,5	-7,9	-14,9	13,8
Räntetäckningsgrad	ggr	1,1	3,5	3,8	neg	1,6	4,3	4,6	0,7	0,2	neg	2,7
Nettolåneskuld	Mkr	228,9	225,8	227,9	295,5	336,3	336,3	183,6	263,8	279,0	327,1	338,2
Skuldsättningsgrad	ggr	1,2	1,1	1,3	2,0	1,6	1,5	1,0	1,7	1,8	1,9	1,7
Övrigt												
Bruttoinvesteringar exkl aktier	Mkr	42,3	44,7	46,3	51,6	43,8	50,0	44,2	35,8	44,9	38,8	69,4
Medelantal anställda		343	368	358	503	457	700	745	693	707	823	990

* Avser kvarvarande verksamheter.

** Resultaträkning, kassaflöde, EBITDA och EBIT avser kvarvarande verksamheter övriga tal är oförändrade jämfört med föregående års rapportering.

*** Inklusive segment Elektronik men exklusive Bygg/Miljö. Affärsområdet Bygg/Miljö utdelades i november 2006.

Övriga värden kvarstår oförändrade.

Definitioner nyckeltal

Eget riskbärande kapital Summan av redovisat eget kapital, minoritetsintresse och uppskjuten skatteskuld.

Andel riskbärande kapital Eget riskbärande kapital i procent av balansomslutningen.

Soliditet Eget kapital inklusive minoritetsintresse i procent av balansomslutningen.

Räntabilitet på sysselsatt kapital Resultat efter finansnetto plus finansiella poster i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Sysselsatt kapital Totalt kapital enligt balansräk-

ningen minskat med inte räntebärande skulder och inte räntebärande avsättningar.

Räntabilitet på eget kapital Årets resultat i procent av genomsnittligt eget kapital.

Räntetäckningsgrad Rörelseresultat exklusive resultatandelar i intressebolag ökat med finansiella intäkter dividerat med finansiella kostnader.

Nettolåneskuld Räntebärande skulder med avdrag för likvida medel.

Skuldsättningsgrad Nettolåneskuld i förhållande till eget kapital.

Adresser

Moderbolag

Elos AB

Nya Stadens Torg 10
531 31 Lidköping
Telefon: 0510-48 43 60
Telefax: 0510-680 04
info@elos.se
www.elos.se

Dotterbolag

Medicinteknik

Elos Medical AB

Box 45
540 16 Timmersdala
Besöksadress: Bäckedalsvägen 5
Telefon: 0511-44 06 00
Telefax: 0511-44 06 90
info@elosmedical.se
www.elosmedical.se

Elos Pinol A/S

Engvej 33
DK-3330 Gørlose
Danmark
Telefon: +45 4821 6400
Telefax: +45 4821 6469
pinol@elos-pinol.dk
www.elos-pinol.dk

Elos Medtech Tianjin Co. Ltd.

D5-3, Xeda International Industrial City
Xiqing Economic Development Area
300385 Tianjin PR China
www.elos.se

Precisionsteknik

Elos Precision AB

Enheten i Töreboda:
Box 93
545 22 Töreboda
Besöksadress: Verkstadsgatan 2
Telefon: 0506-184 00
Telefax: 0506-184 29
info@elosprecision.se
www.elosprecision.se

Enheten i Årjäng:

Box 34
672 21 Årjäng
Besöksadress: Industrigatan 8
Telefon: 0573-395 00
Telefax: 0573-71 13 72

Elos Fixturlaser AB

Box 7
431 21 Mölndal
Besöksadress: Östergårdsgatan 9
Telefon: 031-706 28 00
Telefax: 031-706 28 50
info@fixturlaser.se
www.fixturlaser.se

Elos AB (publ)
Nya Stadens Torg 10
531 31 Lidköping
Telefon: 0510-48 43 60
Telefax: 0510-680 04
info@elos.se
www.elos.se

